

Sandefjord kommune Levekårskartleggingen 2019

INNHOLD

Innledning	5
Levekårssoner i Sandefjord	6
Indikatorene	9
Om levekårskartleggingen	10
Oppsummering	11
Befolkningen	12
Befolknings sammensetningen	14
Barneandel	14
Innvandrere	16
Utdanning	18
Lav utdanning 16 år og over	18
Lav utdanning 30-39 år	20
Høy utdanning 16 år og over	22
Høy utdanning 30-39 år	24
Ikke oppnådd yrkes- eller studiekompetanse i løpet av 5 år (videregående skole)	26
Familietyper	28
Aleneboende	28
Barn med enslige foreldre	30
Overgangsstønnad	32
Barn med barneverntiltak	34
Kapital	36
Inntekt 36	
Lavinntekt	38
Barn i lavinntektsthusholdninger	40
Gjeld 42	
Arbeidsledighet	44
Ungdomsledighet	48
Arbeidsavklaringspenger (AAP)	50
Sosialhjelp	52
Unge uføre	54
Område	56
Flytting 56	
Barneflytting	58
Bolityper	64
Valgdeltakelse	72
Et samlet bilde av levekår	75
Avslutning	88

INNLEDNING

På bakgrunn av en interpellasjon vinteren 2018 (Kst 001/18), vedtok formannskapet i april samme år (Fsk 049/18), at det skulle gjennomføres en levekårsundersøkelse i Sandefjord kommune med henvisning til lignende kartlegginger i andre store norske kommuner. Administrasjon tok kontakt med både Fredrikstad og Stavanger kommune for å lære av deres erfaringer og forberede arbeidet. COWI ble engasjert som leverandør av rapporten på bakgrunn av deres tidligere samarbeid med Fredrikstad og utarbeidelse av levekårskartlegginger.

Det ble nedsatt en intern tverrsektoriell arbeidsgruppe, blant annet for å dele kommunen inn i hensiktsmessige levekårssoner og velge ut relevante levekårsindikatorer fra SSBs standardsett.

Parallelt med utarbeidelsen av denne rapporten, jobber kommunen med å ferdigstille en ny kommuneplan. Utvalgte FNs bærekraftsmål er valgt som rammeverk og overordnede mål for kommuneplanen.

Bærekraftig utvikling defineres som en utvikling som tilfredsstillers dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstillere sine behov. Sosial bærekraft er en vesentlig dimensjon ved FNs bærekraftsmål og henger tett sammen med levekår og sosial utvikling. Denne levekårsrapporten bidrar med viktig innsikt for Sandefjord kommune, samt at den er et nyttig arbeid inn i kommunens oversiktsarbeid på folkehelseområdet. Folkehelseloven stiller krav til at kommunen skal ha oversikt over påvirkningsfaktorer for helsetilstanden i befolkningen, og vi vet at det er sammenheng mellom helse og levekår.

En oversikt over levekårsforhold i mindre geografiske områder i kommunen, kalt levekårssoner, gir grunnlag for målrettede tiltak i videre kommuneplanlegging. Det er viktig å huske på at tallene som vises frem, kun er gjennomsnitt for hver levekårssone. Det vil si at i hver sone bor det personer og familier med varierende levekår, meget gode og ikke fullt så gode. Kartleggingen gir således ikke grunnlag for å stemple områder som gode eller dårlige å bo i, og for mange mennesker kan områder med opphopning av ugunstige levekårsforhold oppleves veldig gode å bo i. I noen soner er derimot levekårsforholdene en større utfordring enn andre steder, noe som kan gi en uønsket utvikling over tid.

LEVEKÅRSSONER I SANDEFJORD

For å dele kommunen inn i hensiktsmessige levekårssoner, men med data på lavest mulig nivå, ble det opprettet en tverrsektoriell arbeidsgruppe ledet av representant fra Geodata-og oppmålingsavdelingen. Gruppen bestod av personer i kommunalområdene med god kjennskap til lokale forhold.

SSB som har levert data stiller noen kriterier som omhandler størrelse på sonene (anbefalt nedre grense er 1500 personer for å unngå mulig identifisering) samt at sonene skal være sammensatt av grunnkretser. Grunnkretsene er fra tidligere bestemt av SSB og er den minste geografiske enhet for statistikk som ligger til grunn for denne kartleggingen.

I tillegg har det vært et viktig kriterium for sammensetning av sonene at de skulle være innbyrdes mest mulig homogene med tanke på bomiljø og boligtyper. Erfaring fra andre kommuner viser at hvis sonene blir for variert sammensatt, vil ikke forskjeller i levekår fremkomme. Gjennomsnittstall for hver sone vil da kamuflere ulikheter. Ved å rendyrke levekårsperspektivet og utarbeide mest mulig homogene soner med tanke på boligmiljø, synliggjøres forskjeller innad i Sandefjord kommune og vi kan følge mønstre i levekårsforholdene over tid.

Sammensetning av sonene er i stor grad basert på skjønn, lokal kjennskap og kjente planer for boligutbygging (med tanke på fremtidige levekårskartlegginger). Kommunen ble delt inn i 33 soner og er satt sammen av totalt 163 grunnkretser.

Figur 1 Kart over levekårssoner i Sandefjord kommune

Sandefjord kommune
Geodata- og oppmålingsenheten
07.05.19

0 1 2 3 4 5
Kilometer

Tabellen under viser de ulike sonene (nummeret) samt grunnkretsene de er satt sammen av:

Nr.	Sone	Grunnkretser:	Befolknings- størrelse:
1	Andebu- Høyjord	Prestegården, Askjem, Gravdal, Moa, Heimdal Andebu	2904
2	Andebu skoger	Vaggestad, Gjerstad, Hvitstein, Trevland, Skjelland, Døvle, Gran, Bråvold, Skarsholt, Torp, Dalsroa, Bøen, Skjelbred Andebu, Skjelbred Stokke, Horntvedt, Borgen, Kværne	2684
3	Kodal	Rismyr, Prestbøen	1286
4	Nordre Raet	Rørkoll, Stein, Gjennestad, Balsborge, Vennerød, Fossnes, Tori	2072
5	Stokke	Bokemoa, Jevnaker, Holtan Stokke	2689
6	Melsom	Gile, Melsomvik, Vadum	1880
7	Var	Solnes, Sole, Storevar	1822
8	Torp	Råstad, Lingelem, Helgerød, Skåren, Gokstad, Freberg, Feen, Stavnum, Bredholt	1532
9	Midtre Raet	Klavenes, Bø, Solberg, Fevang, Fokserød, Hotvedt, Klinestad	2072
10	Hjertås	Åbol, Hjertås, Hovland, Nybakken, Pina, Rosenlund	1737
11	Mosserød	Husly, Mosserød, Legdås	1516
12	Mo	Solbakken, Frydenlund, Mo, Øvre Lunden	1506
13	Lasken	Nygård 2, Mo Vest, Moveien, Skjelberg-Lasken	1524
14	Bugården	Bugården 3, Kapteinløkka, Bugårdsparken, Bugården 2, Nygård 1, Bugården 1	1748
15	Krokemoa	Krokemoa 2, Krokemoa 1	1566
16	Søndre Raet	Pindsle, Krokemoa 4, Haukerød, Lasken, Hem, Elgesem	1993
17	Sørby	Kjellberg, Krokemoa 3	1499
18	Marum- Kroken	Store Bergan, Åsane, Belgau, Skiringssal, Kroken, Førstad, Himberg	2310
19	Hjertnesskogen	Virik, Ranvikåsen, Virikskogen	2889
20	Virik	Ekeberg, Hauan	1610
21	Indre Fjord	Gamlebyen, Grønli, Hjertnes, Stub, Framnes	1757
22	Sentrum	Aagaard, Sentrum	1656
23	Rukla	Myra, Nybyen, Rukla, Prestejordet, Øvre Bjerggata	1398
24	Breidablikk	Breidablikk, Prestehagen, Åsen	2493
25	Hasle	Hasleskogen, Hasle, Kråkås	1489
26	Gokstad- Unneberg	Unneberg, Herre-Unneberg, Øvre Gokstad, Breili	1654
27	Gjekstad	Heimdal Sandefjord, Høgenhall, Myhre, Kastet, Busk, Hafallen	2165

28	Kamfjord	Kilen, Kamfjord, Kamfjordåsen, Huvik	2210
29	Varden	Varden 3, Varden 2, Varden 1	1270
30	Framnes	Vestre Rød, Vindal, Ormestad, Vera, Huseby	1913
31	Vesterøya	Ormestadvika, Holtan Sandefjord, Asnes, Tangen, Buer, Langeby	1822
32	Granholmen	Hystadstranda, Lofterød, Granholmen, Enga	1571
33	Lahellefjorden	Solløkka, Østre Nes, Engø, Årø, Lahelle, Sjuvenga, Strand, Yxney	1645

Et par av sonene har en total befolkningsstørrelse under 1500 personer. Dette er diskutert med SSB og avveid opp mot ulike hensyn.

INDIKATORENE

SSB har utarbeidet et standardsett av levekårsindikatorer basert på erfaringer med tilsvarende levekårskartlegginger i andre norske kommuner. SSBs standardiserte levekårsindikatorer er et godt verktøy for å analysere levekår på et lavt geografisk nivå. Levekårsindikatorerne tilbys hvert annet år. Sandefjord har bestilt de siste tilgjengelige data på sonenivå, som er fra 2016 (pr. 01.01.2017).

Dataene gir kommunen en mulighet til å sammenligne seg med andre kommuner som har tilsvarende undersøkelse. Sandefjord kommune har valgt å ta med de fleste av levekårsindikatorerne som tilbys (23 stk) og har kun valgt bort et par stykker etter dialog med Fredrikstad kommune og deres erfaringer.

De 23 valgte indikatorene er:

- Barneandel
- Innvandrerbefolkningen
- Barneflyttinger
- Flyttinger
- Barn med enslige foreldre
- Aleneboende
- Lav utdanning, 30-39 år
- Lav utdanning, 16+
- Høg utdanning, 30-39 år
- Høg utdanning, 16+
- Ikke oppnådd yrkes – eller studiekompetanse i løpet av 5 år, blant 21-29 åringer
- Medial inntekt etter skatt
- Lavinntektshusholdninger, EU-60
- Barn i lavinntektshusholdninger, EU-60
- Gjeld
- Arbeidsavklaringspenger

- Registrert arbeidsløshet
- Ungdomsledighet
- Sosialhjelpsmottakere
- Unge uførepensjonister
- Overgangsstønad
- Barnevern
- Leide boliger

I tillegg har vi tatt med tall på valgdeltakelse. Statistikken for valgdeltakelse representerer derimot valgkretser som er noe annet en grunnkretser (som levekårssonene er sammensatt av).

De enkelte sonenes verdier på hver indikator er gruppert i intervaller. Noen steder står enkelte soner uten farge i kartene. Det skyldes at det ikke har vært mulig å skaffe data på dette nivået av personvern hensyn.

OM LEVEKÅRSKARTLEGGINGEN

Levekårskartleggingen er den første som er gjort for Sandefjord kommune. Det er anbefalt at en del av arbeidet med kartlegging av levekår i kommunen gjøres regelmessig. Gitt at indikatorsettet holdes uendret vil man da kunne se utviklingstrekk over tid. Disse utviklingstrekene vil da også kunne sees i sammenheng med tiltak som gjøres i kommunen som påvirket levekårsindikatorne. Tidsperspektivet er viktig og man må ha et langsiktig perspektiv i arbeidet med å forbedre levekår.

Med enkelte indikatorer, slik som utdanning, vil man fange opp endringer raskere ved å se på aldersgruppen 30-39 år enn når vi ser på hele befolkningen over 16 år.

Det er også et viktig poeng at indikatorne sees i sammenheng med hverandre i samme årgang. For eksempel vil et byområde som Sandefjord ha behov for flere ulike typer boområder, slik at andel som eier/leier sin egen bolig nødvendigvis vil variere mellom sonene. utfordringen er når det blir opphopning av indikatorer med uheldig utslag i de samme sonene. Dette er forhold man må være ekstra oppmerksomme på og følge med på over tid.

OPPSUMMERING

Levekårskartleggingen viser hvordan registrerte, statistiske variabler fordeler seg innad i Sandefjord kommune. Den gir et viktig kunnskapsgrunnlag og kan benyttes som et verktøy for videre arbeid med tiltak.

Denne rapporten viser levekårsindikatorenes geografiske fordeling i kommunen. Da statistikken er hentet fra 2016/2017 får man også et blick på status i Andebu og Stokke før kommunesammenslåingen.

Ser vi på hvordan levekårsindikatorerne fordeler seg, er det en del soner som viser opphoping av levekårsutfordringer. Sonene Varden og Rukla har en høy andel av befolkningen med lav utdanning og lav inntekt. Her ser man at arbeidsledigheten er størst og de har en større andel stønadsmottakere enn resten av kommunen.

Vesterøya og Granholmen kjennetegnes ved at en høy andel av innbyggerne har høy utdanning og høy inntekt. Man ser også at det lav andel stønadsmottakere i disse områdene.

En indikator som skiller seg ut er gjeld (husholdninger med gjeld tre ganger større enn inntekt). Her har Granholmen høyest andel. Granholmen kjennetegnes også ved lav andel leide boliger og svært høy andel eneboliger. Det kan tyde på at gjelden i stor grad er boliglån.

I Andebu er det noen soner som skiller seg ut ved å ha en høy andel utflytting til andre soner og barneutflytting, men ser vi på antall personer og barn er dette ganske likt som i kommunen for øvrig. Dette er likevel ikke det samme som netto utflytting, så det betyr at sonene kan ha en befolkningsvekst. Indikatoren viser mobilitet mellom soner.

Et annet tydelig bilde av levekår er at man ser en større andel levekårsutfordringer i sentrumsnære strøk, og lavere andel i perifere soner. I kommunen gjelder dette både for sentrum i Stokke og Sandefjord, mens Andebu sentrum er ikke blant områdene med størst levekårsutfordringer. En større andel sentrumsnære soner karakteriseres ved høy andel aleneboende og enslige forsørgere. Her er det en høyere andel lavinntektshusholdninger og stønadsmottakere. Ser man på boligtyper er det en større andel blokkbebyggelse og leide boliger. En variert boligmasse vil være gunstig for å ikke ha en opphoping av levekårsutfordringer i en sone.

Når det gjelder rangering av sonene er det en ganske jevn spredning blant sonene. Det synes å være et tydelig mønster som avtegner seg: I sentrumssonene i Sandefjord er det større levekårsutfordringer enn i omlandet i kommunen. I gruppen med de 10 sonene med størst levekårsutfordringer er det rundt sentrum, og i tillegg Varden og en akse opp mot Lasken/E18 som utpeker seg.

BEFOLKNINGEN

Levekårsindikatorene deles i følgende grupper:

- Befolkningssammensetning: Barneandel og andel innvandrere.
- Utdanningsnivå: Lav og høy utdanning samt ikke oppnådd yrkes- eller studiekompetanse i løpet av 5 år (videregående skole).
- Familietyper: Andel aleneboende, andel barn med enslige forsørgere, andel som mottar overgangsstønad, samt barn med barneverntiltak.

Foto: Eddie Whyte

BEFOLKNINGSSAMMENSETNINGEN

Barneandel

Barneandel er en indikasjon på hvor variert befolknings sammensetning det er i en sone.

Barneandelen i en sone kan også si noe om behovet for investeringer i bl.a. relevant infrastruktur (lekeplasser, gang- og sykkelveier osv.). For samfunnsplanlegging kan endringer i andelen barn ha betydning ved at skoler mister elever eller at presset på andre skoler øker.

Det er også viktig å være oppmerksom på sammenfall mellom hvor barn bor og forekomst av levekårsutfordringer. Forskning¹ på skolerresultater og velferdsforskning viser en sammenheng mellom en oppvekst preget av levekårsutfordringer og faren for selv å få et liv preget av det samme.

Status Sandefjord

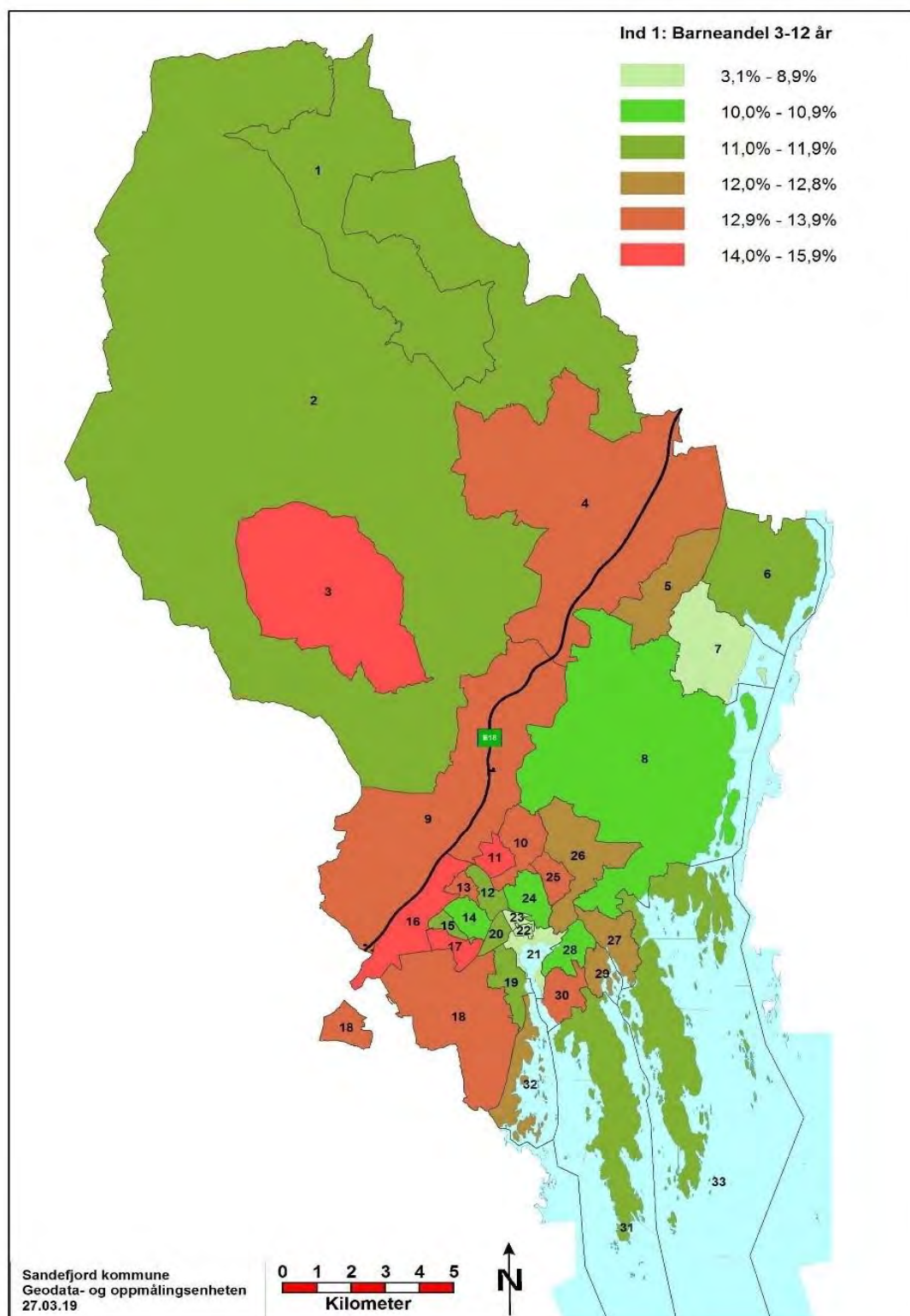
I Sandefjord kommune er det 7 328 barn i alderen 3-12 år. Det utgjør 11,8 prosent av befolkningen.

Barneandelen i sonene varierer fra 15,9 prosent (Sone 11, Mosserød) til 4 prosent (Sone 22, Sentrum).

---

¹ von Simson, Kristine, Umblijs, Janis, *Boforhold og velferd*, Institutt for samfunnsforskning UIO
<https://www.samfunnsforskning.no/aktuelt/nyheter/2019/hvem-er-utsatte-pa-boligmarkedet.html>

Figur 2: Barneandel (3-12 år), per 1.1.2017

Indikatoren viser personer 3-12 år / folke­mengde (1.1.2017). Personer 3-12 år omfatter bosatte personer i aldersgruppen 3-12 år, uansett om de bor i privat- eller felleshusholdning. Folke­mengde per 1.1.2017 viser antall bosatte klassifisert etter grunnkrets- og kommuneinndeling per 1.1.2017. Datakilde: Det sentrale folkeregister (DSF) - bosatte per 1.1.2017.

Innvandrere

Innvandrere i denne statistikken er personer som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre. Norskfødte med innvandrerforeldre er personer som er født i Norge av to utenlandsfødte foreldre, og som i tillegg har fire besteforeldre som er født i utlandet. Fødeland er hovedsakelig mors bosted ved personens fødsel. Landbakgrunn er eget, eventuelt mors, eventuelt fars utenlandske fødeland. For norskfødte er dette eventuelle utenlandsfødte foreldres fødeland. Hvis foreldrene har ulikt fødeland, er det mors fødeland som blir valgt.

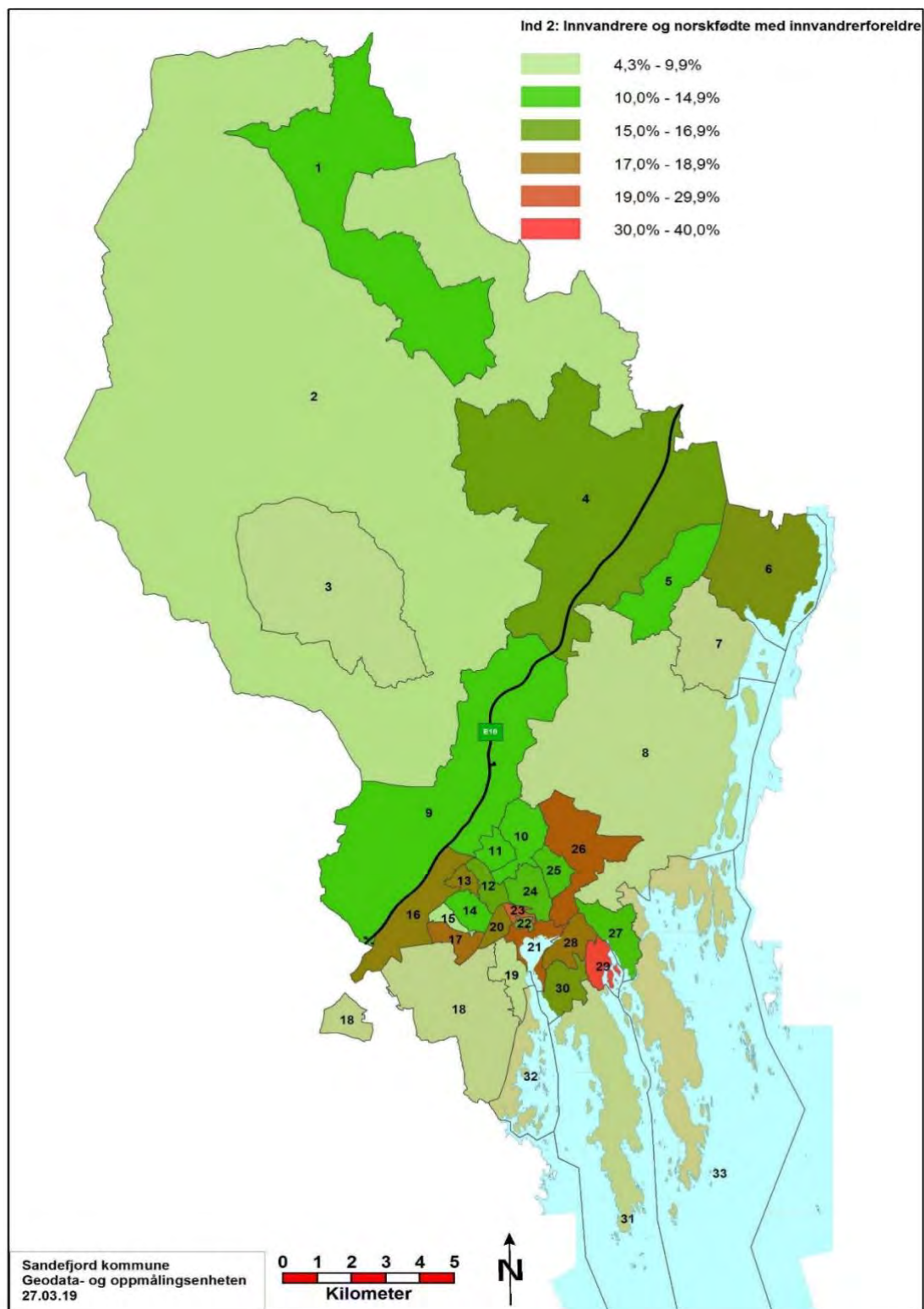
Status Sandefjord

Antall innvandrere i Sandefjord kommune per 1.1.2017 utgjorde 10 248 - inkludert 1 808 norskfødte med innvandrerforeldre - noe som tilsvarer 16,5 prosent av befolkningen. Denne levekårsundersøkelsen fokuserer på innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Øst-Europa, Asia, Afrika og Latin-Amerika – såkalte «ikke vestlige innvandrere» – da dette gir oss et bedre sammenligningsgrunnlag med andre kommuner det er naturlig å sammenligne oss med.

Figur 3 viser fordelingen av denne gruppen på levekårssoner. Tallene er per 1.1.2017. Da var det 8 014 personer, noe som utgjorde 12,9 prosent andel av befolkningen. Dette er rett under landsgjennomsnittet og lavere enn større byer, men høyere enn andre Vestfoldkommuner. Som vi ser av kartet er det stor variasjon innad i kommunen, fra 4,3 prosent (Granholmen) til 39,8 prosent (Varden).

Figur 3: Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre

Antall innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Øst-Europa (inkl. land fra tidligere Øst-Europa som nå er medlem av EU), Asia, Afrika og Latin-Amerika / Folkemengde (1.1.2017) Datakilde: DSF - bosatte per 1.1.2017., SSB – Innvandrerstatistikk.

UTDANNING

Kartleggingen ser på utdanningsnivå for befolkningen fra 16 år og over. Vi har delt inn i høyere utdanning (høyskole og universitet), og lavere utdanning (grunnskole).

Vi ser også på utdanningsnivået i befolkningen i aldersgruppen 30-39 år. Denne aldersgruppen er interessant, blant annet fordi det er en stor andel av foreldregruppen (for de yngste barna). Det vil også være mulig å spore endringer over tid raskere for denne aldersgruppen enn for hele befolkningen over 16 år.

Vi har følgende indikatorer innen utdanning:

- Lav utdanning, 16 år og over
- Lav utdanning 30-39 år
- Høy utdanning 16 år og over
- Høy utdanning 30-39 år
- Ikke oppnådd yrkes- eller studiekompetanse i løpet av 5 år (videregående skole)

I de følgende kartene vises fordelingen på levekårssonene.

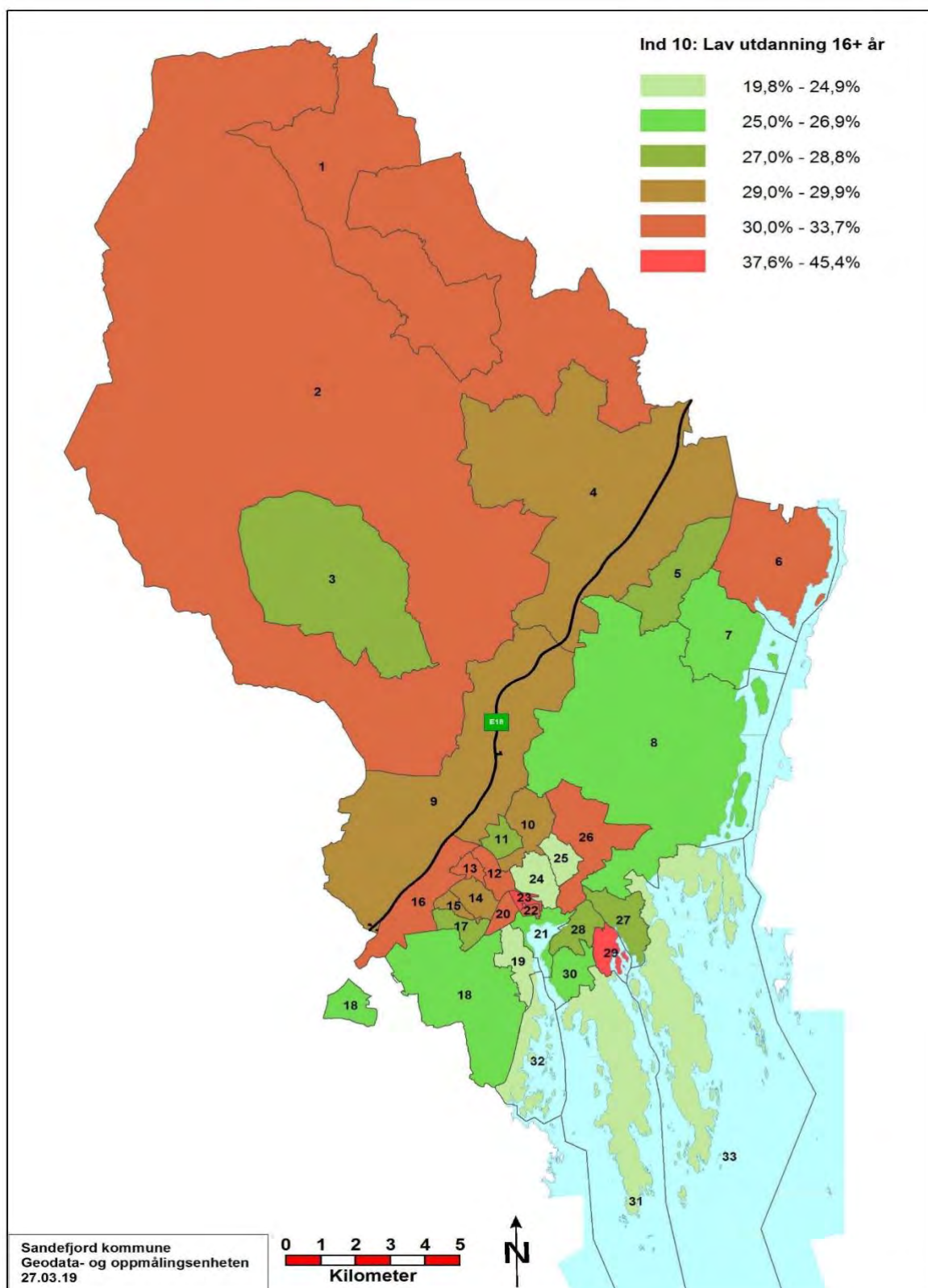
Lav utdanning 16 år og over

Indikatoren viser personer 16+ med grunnskoleutdanning som høyeste fullførte utdanning.

Status Sandefjord

Kartet viser andel av befolkningen over 16 år i Sandefjord som har grunnskolen som sin høyeste fullførte utdanning. Dette varierer mellom 45,4 prosent (Varden) til 19,8 prosent (Granholmen).

Figur 4: Lav utdanning, personer 16 år og oppover

Indikatoren viser personer 16+ år med grunnskoleutdanning / personer 16+ år med oppgitt utdanning.
Datakilder: DSF- bosatte per 1.1.2017, Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB).

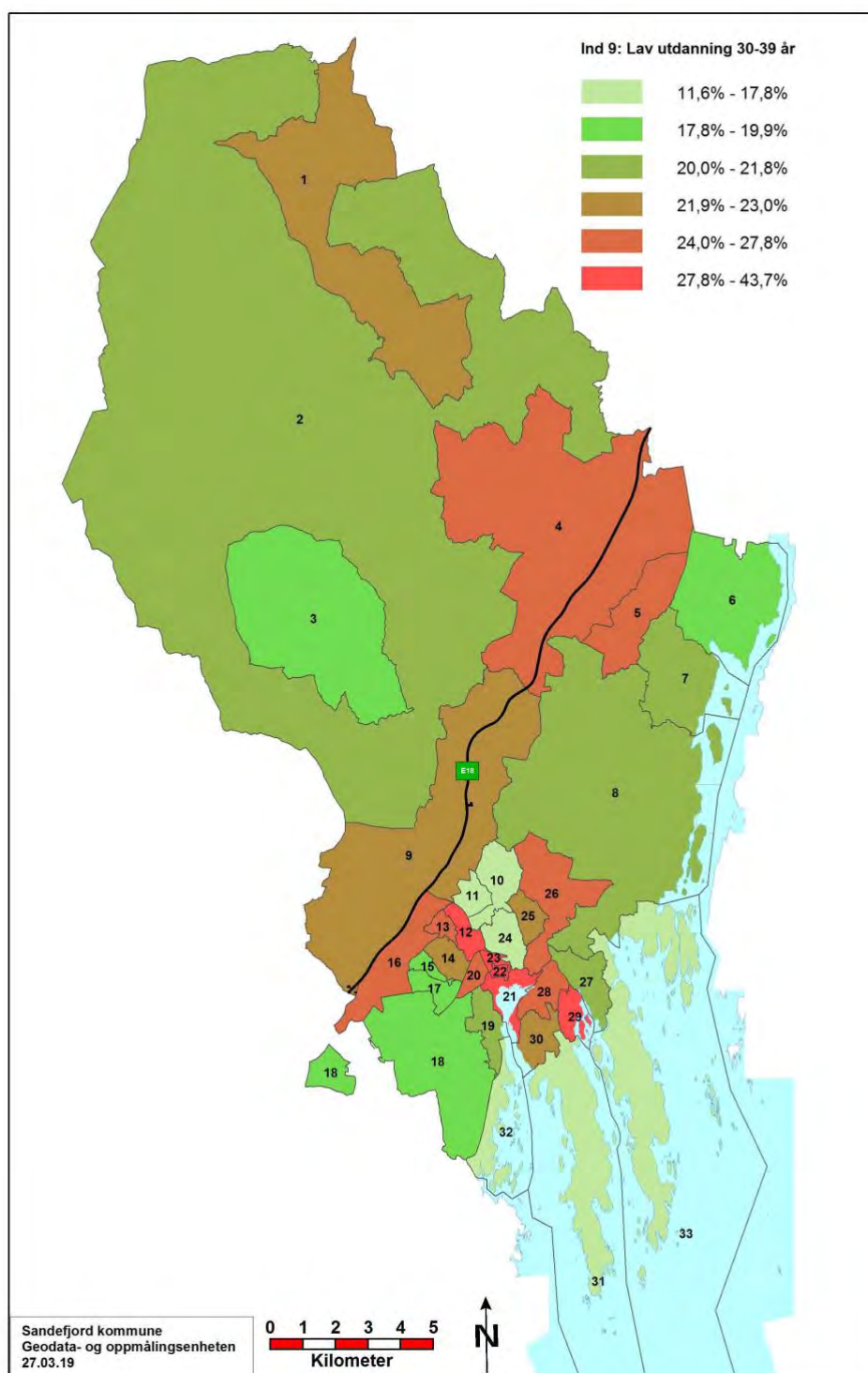
Lav utdanning 30-39 år

Neste figur viser hvordan indikatoren for lav utdanning, for aldersgruppen 30-39 år, fordeler seg på levekårssonene.

Status Sandefjord

Den høyeste andelen med lav utdanning (30-39 år) har Rukla med 43,7 prosent, tett fulgt av Varden med 40,1 prosent. Den laveste andelen, 11,6 prosent finnes på Vesterøya og Granholmen. Snittet for hele kommunen var på 23 prosent, som er noe lavere enn indikatoren for lav utdanning for 16 år og oppover, der snittet var på 28,8 prosent.

Figur 5: Lav utdanning, 30-39 år

Indikatoren viser personer 30-39 år med grunnskoleutdanning / personer 30-39 år med oppgitt utdanning.
Datakilder: DSF- bosatte per 1.1.2017, Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB).

Høy utdanning 16 år og over

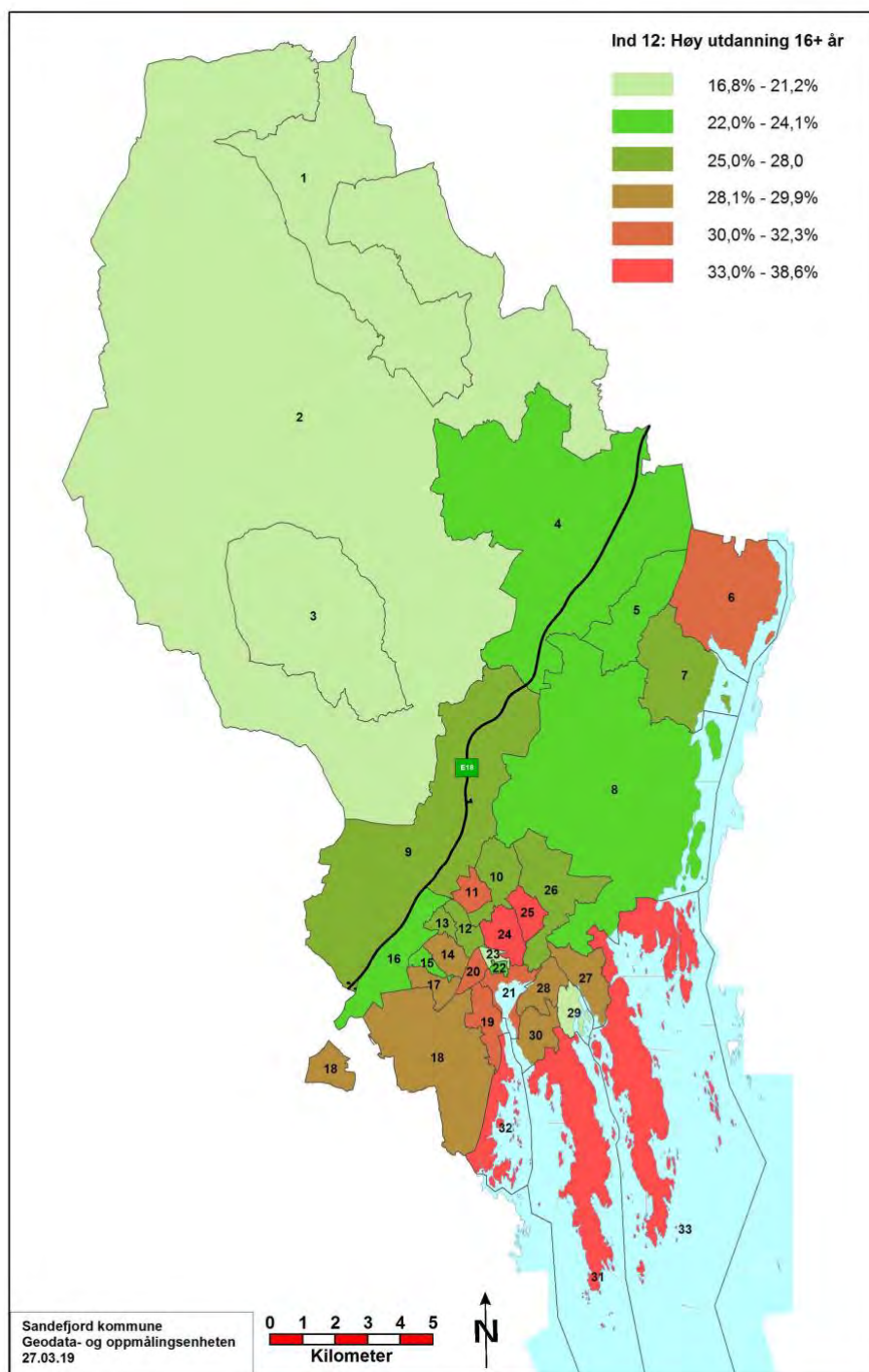
Statistikken viser bosatte personer per 1.1.2017 og deres utdanningsnivå per 1.10.2016. Tallene avviker fra tilsvarende publiserte tall på grunn av at indikatoren bruker grunnkretsinformasjon om bosatte på et annet tidspunkt enn utdanningsnivået. I likhet med den publiserte statistikken "Befolkningens utdanningsnivå" brukes det imputerte verdier på utdanningsnivå for innvandrere vi mangler opplysninger om, dvs manglende verdier er erstattet med estimerte tall.

Status Sandefjord

I likhet med indikatorene for lav utdanning ser vi variasjon i kommunen. For indikatoren høy utdanning for 16 år og oppover har Breidablikk høyeste prosentandel med 38,6 prosent. Laveste har Varden med 16,8 prosent med høy utdanning.

For indikatoren for høy utdanning for personer 30-39 år, er snittet for kommunen 38,5 prosent. Vesterøya, Granholmen og Mosserød ligger alle over 50 prosent (se neste kart).

Figur 6: Høy utdanning, 16 år og oppover

Indikatoren viser personer 16+ år med høyskole- og universitetsutdanning / personer 16+ år med oppgitt utdanning. Datakilder: DSF- bosatte per 1.1.2017, Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB).

Høy utdanning 30-39 år

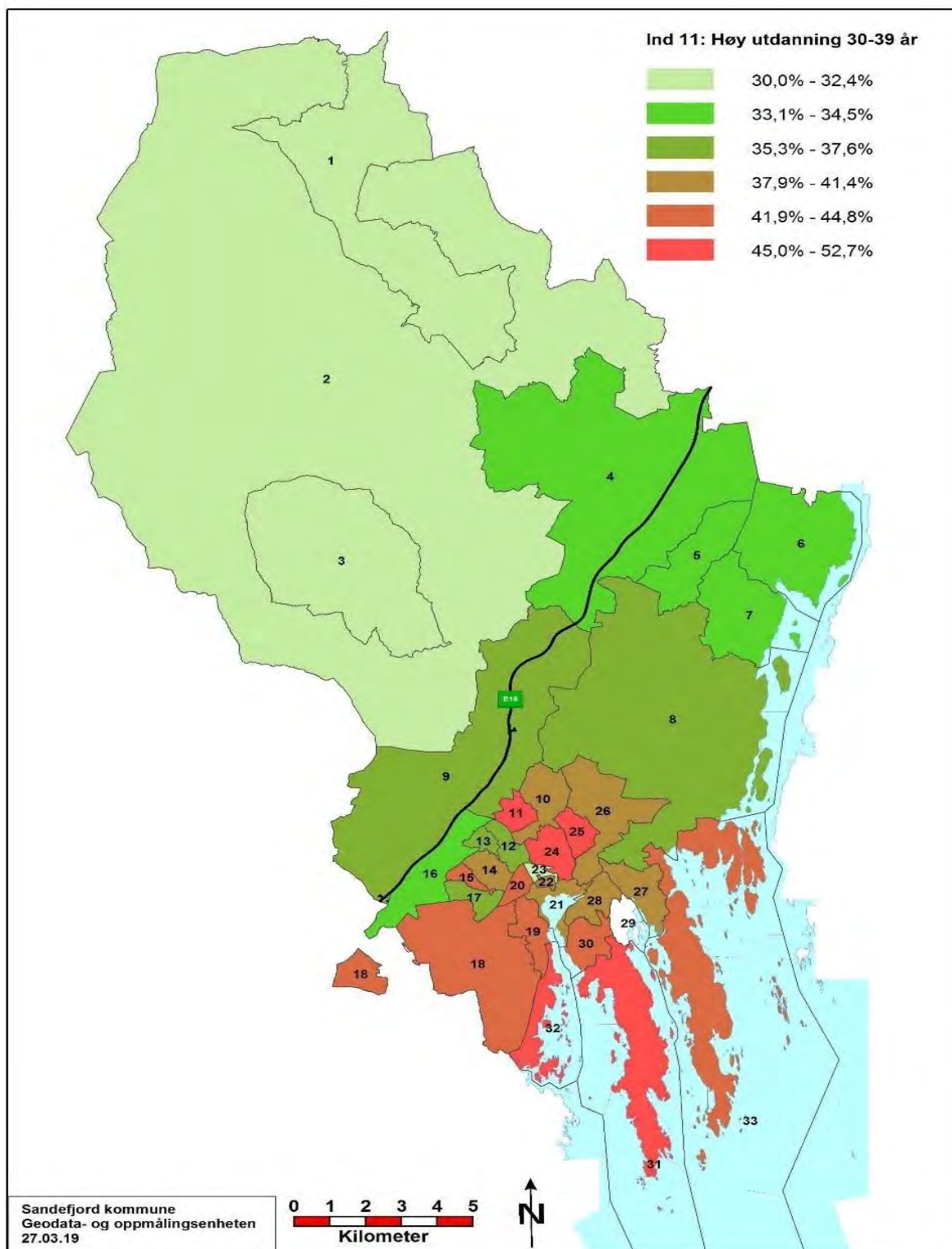
Videre ser vi hvordan indikatoren for høy utdanning, for aldersgruppen 30-39 år, fordeler seg på levekårssonene.

Status Sandefjord

Sonene Granholmen (52,7 prosent) og Vesterøya (51,4 prosent) har høyest andel i denne aldergruppen med høy utdanning. Andebu-Høyjord (30,4 prosent) og Rukla (30,4 prosent) er sonene med lavest andel med høy utdanning.

Figur 7: Høy utdanning, 30-39 år

Indikatoren viser personer 30- 39 år med høyskole- og universitetsutdanning / personer 30- 39 år med oppgitt utdanning. Datakilder: DSF- bosatte per 1.1.2017, Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB).

Ikke oppnådd yrkes- eller studiekompetanse i løpet av 5 år (videregående skole)

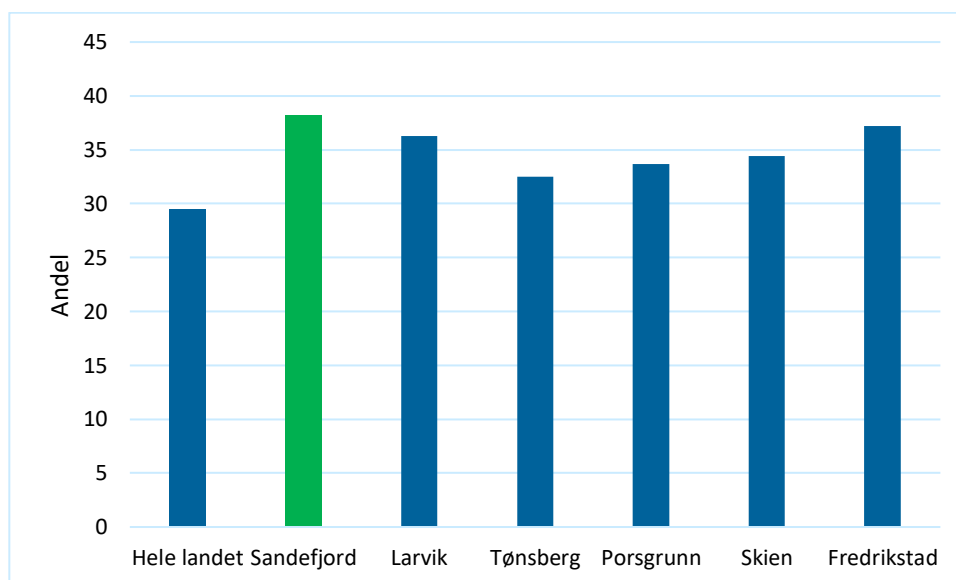
Statistikken omfatter personer som ikke har oppnådd yrkes- eller studiekompetanse i videregående skole etter fem år. Den omfatter aldersgruppen 21-29 år, og viser andelen – i denne aldersgruppen – som har begynt på videregående skole, men ikke fullført eller fått studiekompetanse. Grensen er satt til 5 år men teller også med de som fortsatt er i et videregående utdanningsløp, hvis de har brukt mer enn 5 år.

Status Sandefjord

I alt utgjør dette 2 159 personer. Det betyr at 38,2 prosent av innbyggerne i Sandefjord i aldersgruppen 21- 29 har begynt på videregående skole, men ikke fullført eller fått studiekompetanse.

Figuren under viser hvordan denne andelen er for Sandefjord, sammenlignet med gjennomsnitt for hele landet og et utvalg av kommuner. Samtlige kommuner her er høyere enn landsgjennomsnittet (29,5 prosent). Sandefjord har høyest andel (38,2 prosent), tett fulgt av Fredrikstad og Larvik.

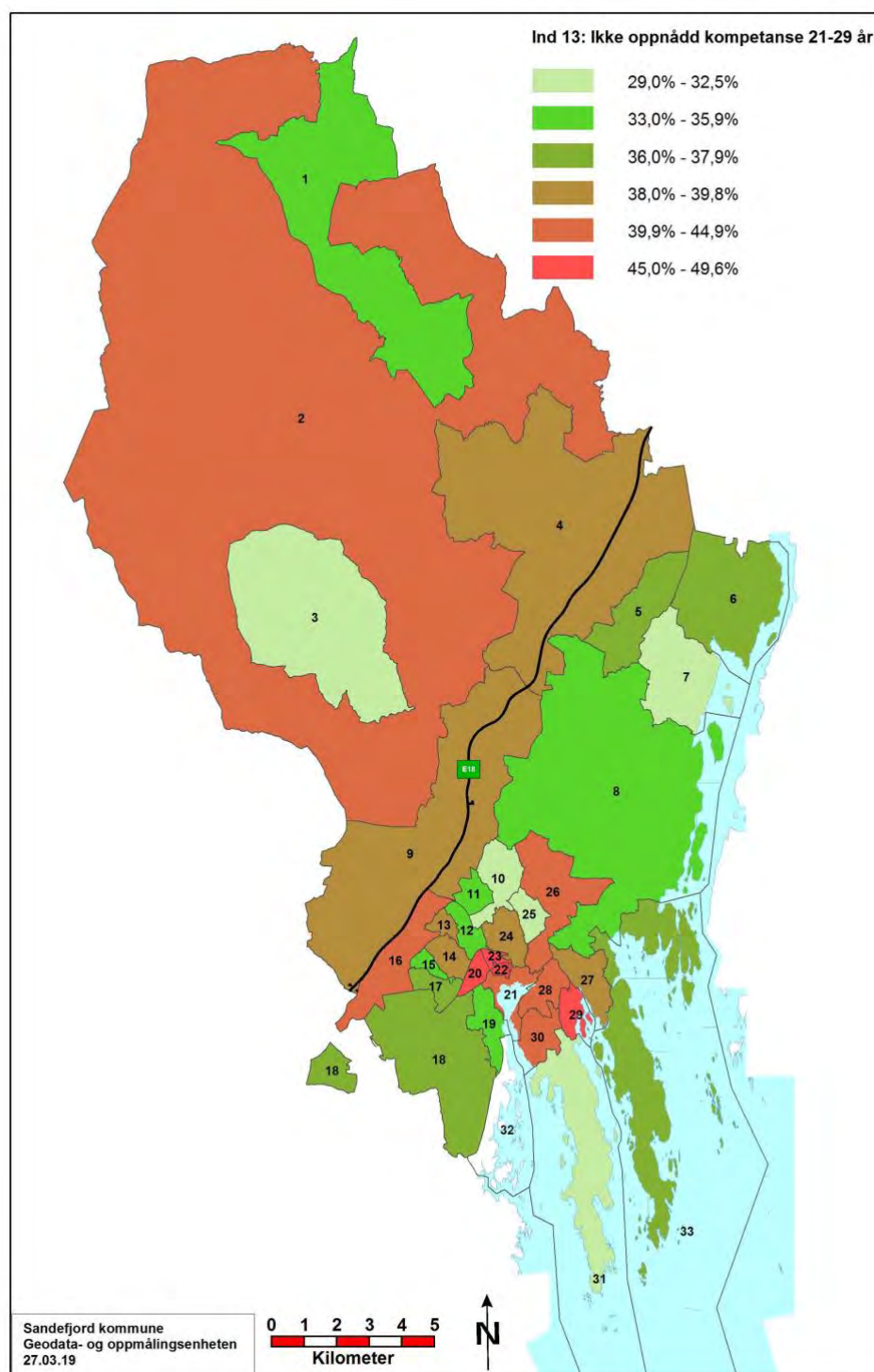
Figur 8 Ikke oppnådd kompetanse i løpet av 5 år. Hele landet og utvalgte kommuner

Figur 9 (neste side) viser hvordan dette fordeler seg mellom levekårssonene i kommunen. Andelen varierer fra nær 50 prosent (sone 20, Virik) til nær 30 prosent (sone 3, Kodal).

Merk at dette kun sier noe om bostedsadresse til denne gruppen av unge voksne, og det er ikke nødvendigvis en sammenheng med hvor de har gått videregående skole.

Figur 9: Ikke oppnådd yrkes- eller studiekompetanse i løpet av 5 år

Personer 21-29 år som ikke har oppnådd yrkes- eller studiekompetanse i løpet av 5 år/ Personer 21-29 år som begynte på videregående utdanning. Datakilder: DSF- bosatte per 1.1.2017, Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB).

FAMILIETYPEN

Det er mange ulike familietyper. Vi har i dette delkapittelet valgt å omtale familietyper som vil kunne være mer utsatt; aleneboende og barn med enslige forsørgere. Her omtales også andel barn med barneverntiltak og andel kvinner med overgangsstønad.

Aleneboende

En privathusholdning består av alle personer som er registrert bosatt i samme privatbolig. Aleneboere er personer som er bosatt alene i en privathusholdning. Statistikken er laget ut fra hvor personene var registrert bosatt 1. januar (formelt bosted). Det betyr blant annet at alle ugifte studenter som er registrert bosatt hos foreldrene, er talt opp i foreldrenes husholdning.

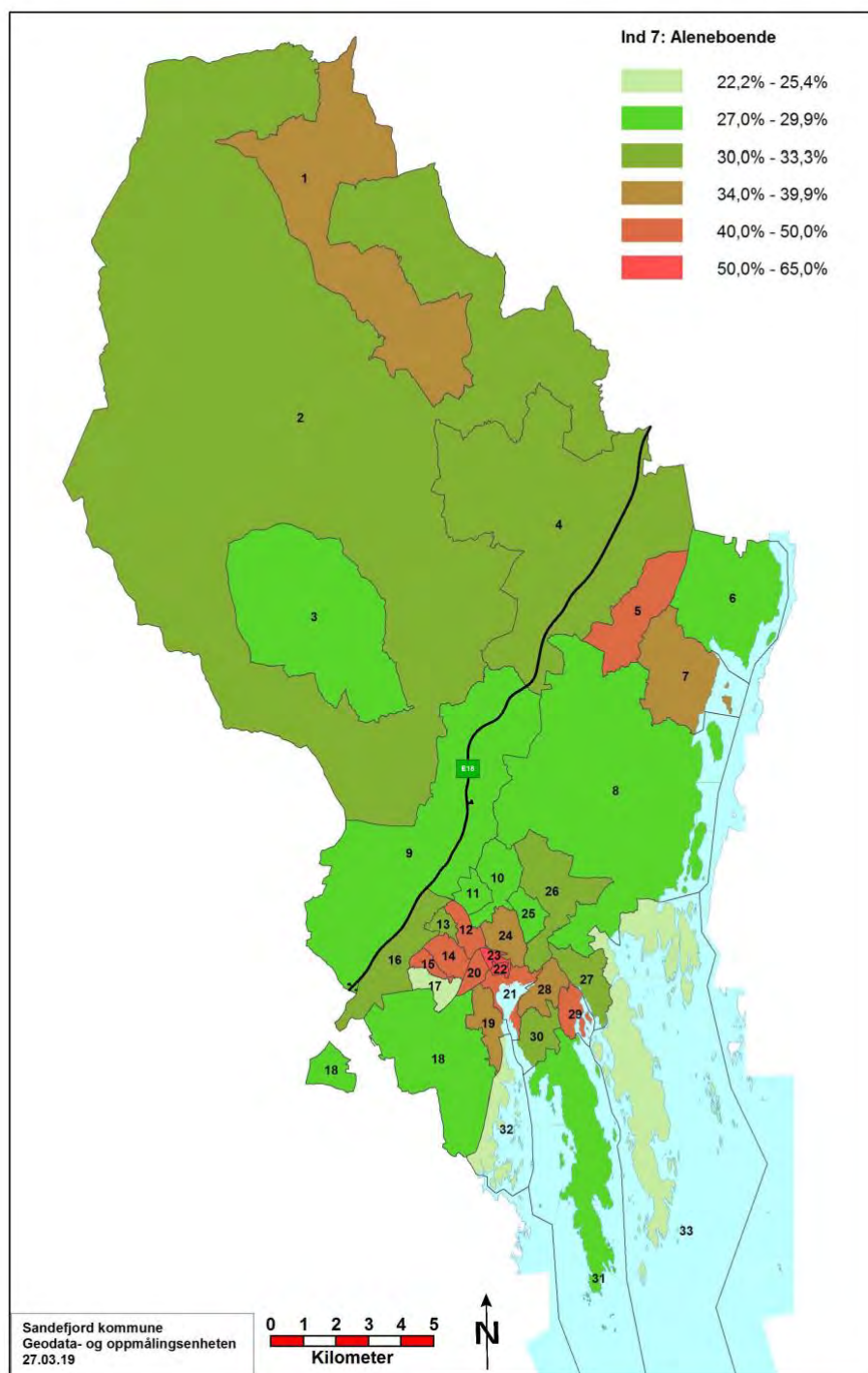
Erfaringsmessig vil statistikk som er basert på register og formelt bosted, i gjennomsnitt gi noe større husholdninger, færre aleneboende og færre samboerpar, enn statistikk som er basert på intervjuundersøkelser og faktisk bosted.

Registerstatistikk av den typen som presenteres her, har den fordel at den kan brytes ned på lavt geografisk nivå.

Status Sandefjord

Aleneboende som andel av (alle) private husholdninger er 36,6 prosent i Sandefjord. Dette er noe lavere enn landsgjennomsnittet på 38,2 prosent. Variasjonen mellom sonene er fra 22,2 prosent (Sørby) til i overkant av 63 prosent (Sentrum og Rukla). Kartet viser at man har de høyeste andelene i Sandefjord og Stokke sentrum.

Figur 10: Aleneboende per 1.1.2017

Antall aleneboende / Alle privathusholdninger (1.1.2017). Datakilde: DSF - bosatte per 1.1.2017, Matrikkelen, SSB – Familie- og husholdningsstatistikk.

Barn med enslige foreldre

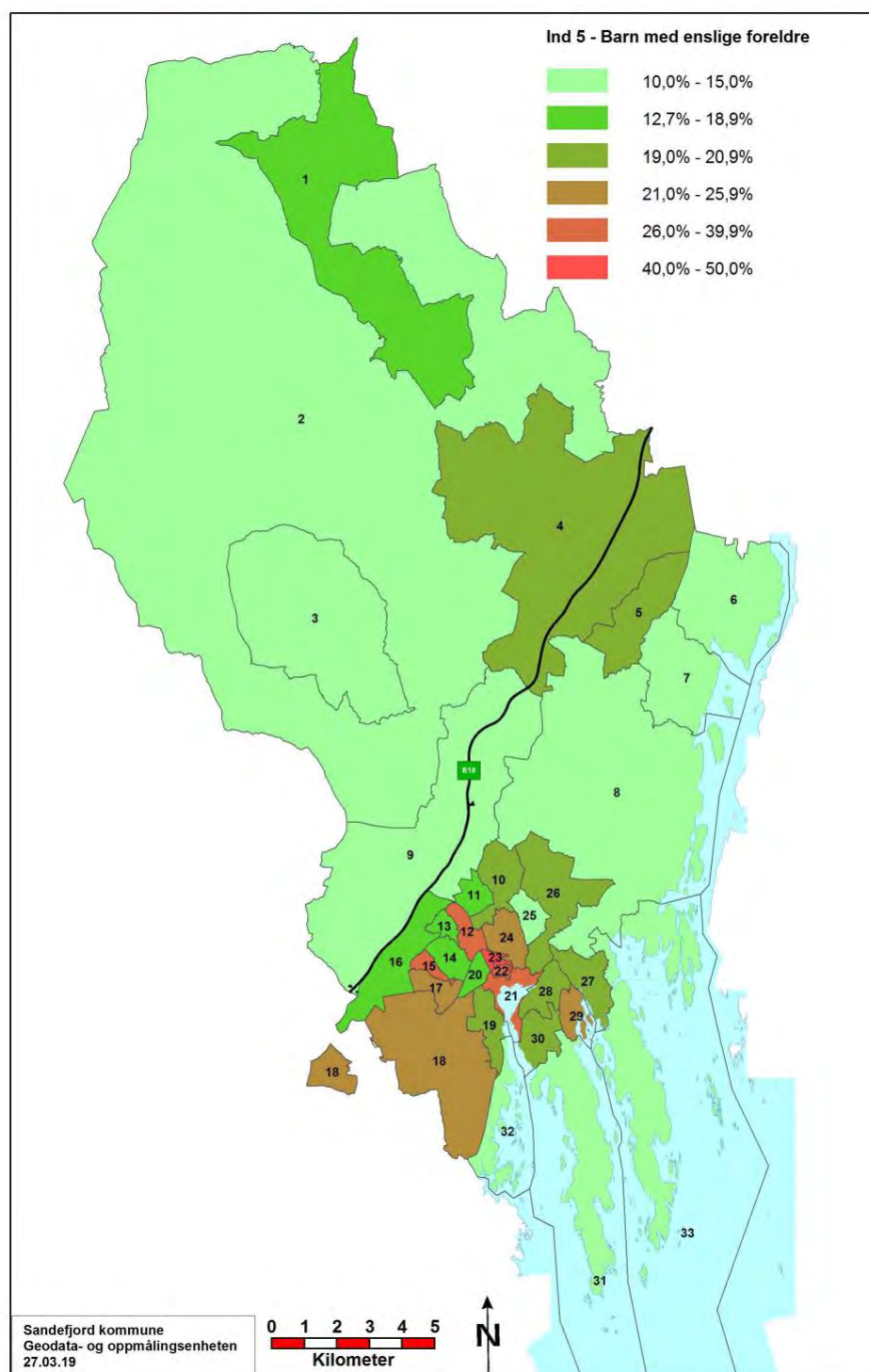
Barn er personer som er (registrert) bosatt sammen med én av foreldrene (biologiske- eller adoptivforeldre), og som ikke er i samliv og/eller har egne barn. Barn omfatter biologiske barn og adoptivbarn, men ikke fosterbarn. Statistikken er laget ut fra hvor personene var registrert bosatt 1. januar (formelt bosted).

Status Sandefjord

I alt er det registrert 2 432 barn med enslige forsørgere i Sandefjord. Dette utgjør 18,9 prosent av barna i Sandefjord. Landsgjennomsnittet er 16,1 prosent.

Det er stor variasjon mellom levekårssonene i Sandefjord. Høyest andel er i Rukla (sone 23) med 46,1 prosent, lavest i Hasle (sone 25) med 10,2 prosent. Kartet viser at det er høyest andel barn med enslige foreldre i sentrumsnære soner.

Figur 11: Barn med enslige foreldre

Barn 0-17 år som bor med en forelder (bare mor eller bare far) / Barn 0-17 år (1.1.2017). Datakilder: DSF – bosatte per 1.1.2017., SSB – Familie- og husholdningsstatistikk.

Overgangsstønad

Overgangsstønad er en tidsbegrenset trygdeytelse, ment for en overgangsperiode for enslige forsørgere. Man kan motta overgangsstønad for en periode på inntil 3 år.

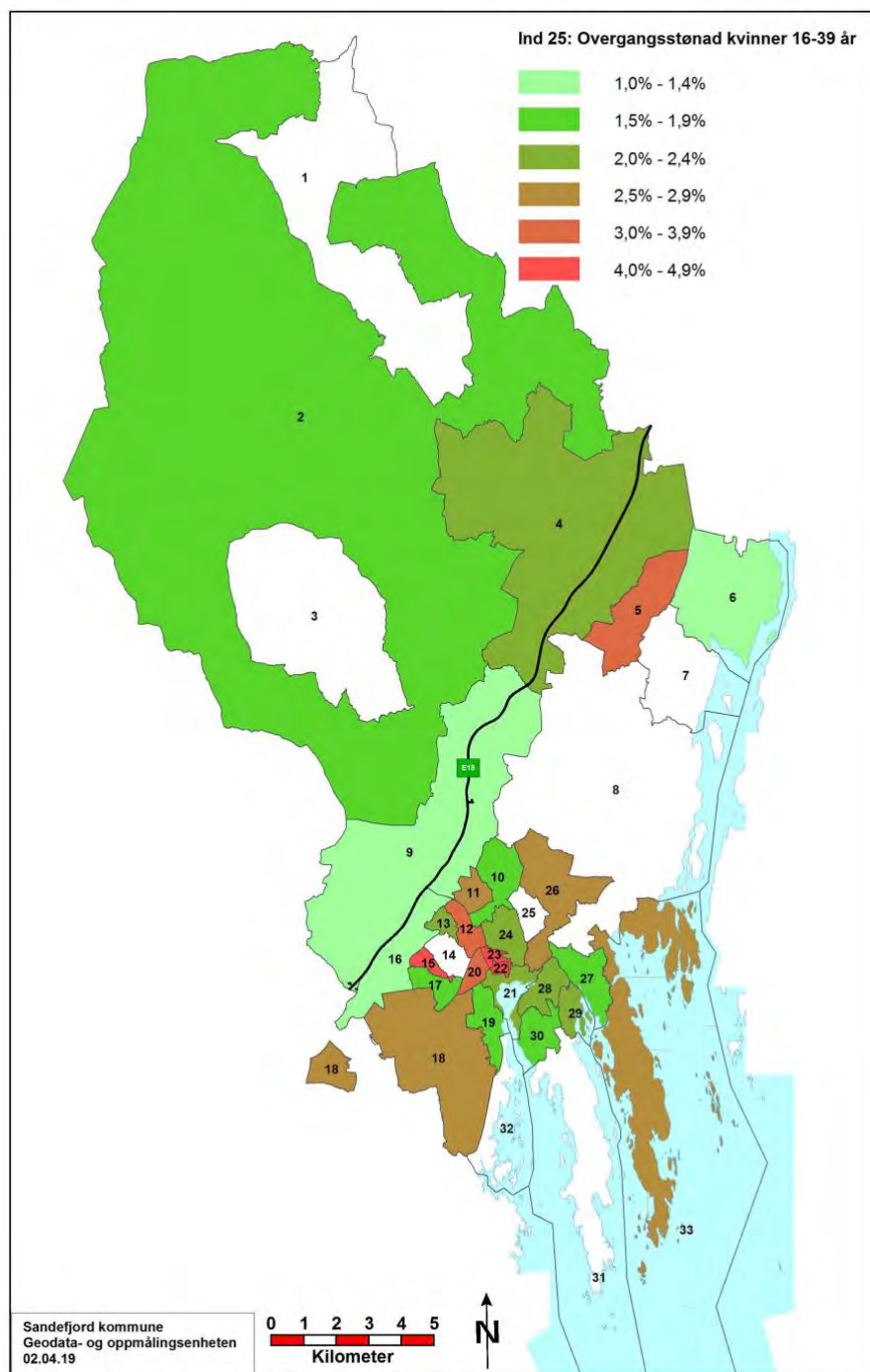
Status Sandefjord

Av kvinner i aldersgruppen 16-39 år mottar 174 overgangsstønad. Dette utgjør en andel på 1,9 prosent.

Ser vi på fordelingen i levekårssonene i Sandefjord er det en rekke soner som er "prikket", altså anonymisert av personvern hensyn fordi antallet var for lavt. De sonene med høyest andel kvinner som mottar overgangsstønad er Krokemoa (4,8 prosent) og Rukla (4,5 prosent).

Figur 12: Overgangsstønnad

Kvinnelige mottakere 16-39 år / Folkemengde 16-39 år per 31.12.2016 Statistikken omfatter kvinner i alderen 16-39 år bosatt per 31.12.2016, som mottok overgangsstønnad per utgangen av desember 2016.
Datakilde: NAV- DSF

Barn med barneverntiltak

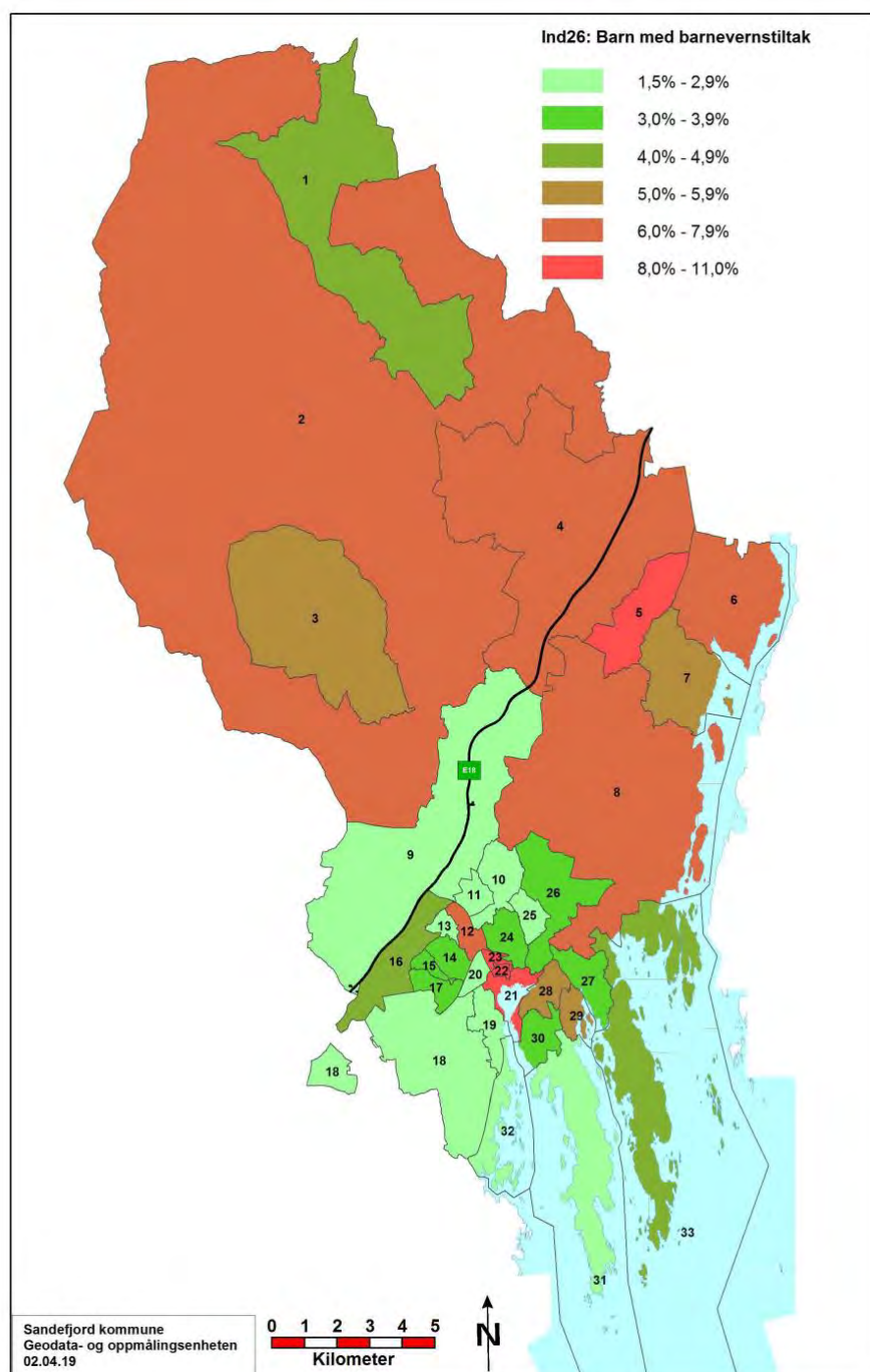
Statistikken omfatter personer 0-17 år som har hatt barneverntiltak i løpet av 2016. For personer som er innrapportert med ugyldige fødselsnummer, er bosted satt til uoppgitt kommune/sone. Merk at barn med barneverntiltak er plassert i den kommunen de var registrert bosatt per 31.12, i motsetning til den publiserte barnevernsstatistikken, som bruker den kommunen som rapporterer om tiltaket. Det kan gi noen små forskjeller i antall barn med tiltak på kommunenivå.

Status Sandefjord

I Sandefjord var det 588 barn som hadde barneverntiltak i løpet av 2016. Det utgjør en prosentandel på 4,4 prosent. Denne andelen inkluderer Stokke og Andebu.

Ser vi på levekårssonene i Sandefjord var det størst andel barn med barneverntiltak i Indre Fjord (10,3 prosent), Sentrum (10,7 prosent) og Stokke (8 prosent). Lavest andel på Granholmen (1,5 prosent).

Figur 13: Barn med barneverntiltak, 2016

Antall barn 0-17 år med barneverntiltak i løpet av året/ Barn 0- 17 år per 31.12.2016. Datakilde: KOSTRA, DSF- bosatte per 31.12.2016, SSB- barnevernsstatistikk.

KAPITAL

Herunder kommer indikatorene inntekt og lavinntekt, gjeld, arbeidsledighet, arbeidsavklaring, sosialhjelp og unge uføre.

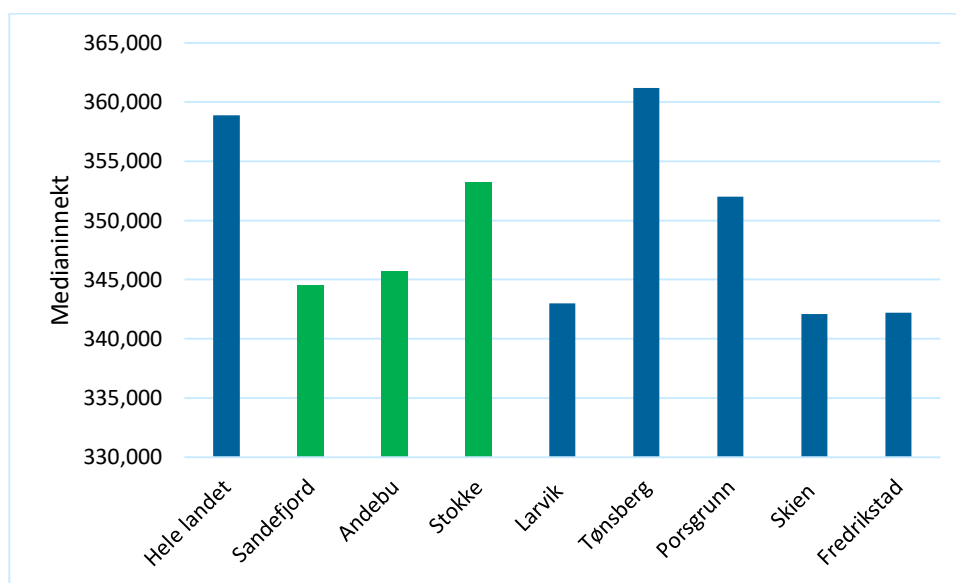
Inntekt

Medianinntekt etter skatt per forbruksenhet (EU-skala) for alle personer faktisk bosatt i kommunen per 31.12.2016 og tilhørende privathusholdninger. Institusjonsbeboere og fosterbarn er ikke inkludert.

Litt upresist sagt kan man kalle medianinntekten etter skatt for et mål på middelinntekten for en familie/husholdning. Figuren under viser inntektstall for utvalgte kommuner og for landet. Medianinntekten for hele landet var på 358 900 kroner.

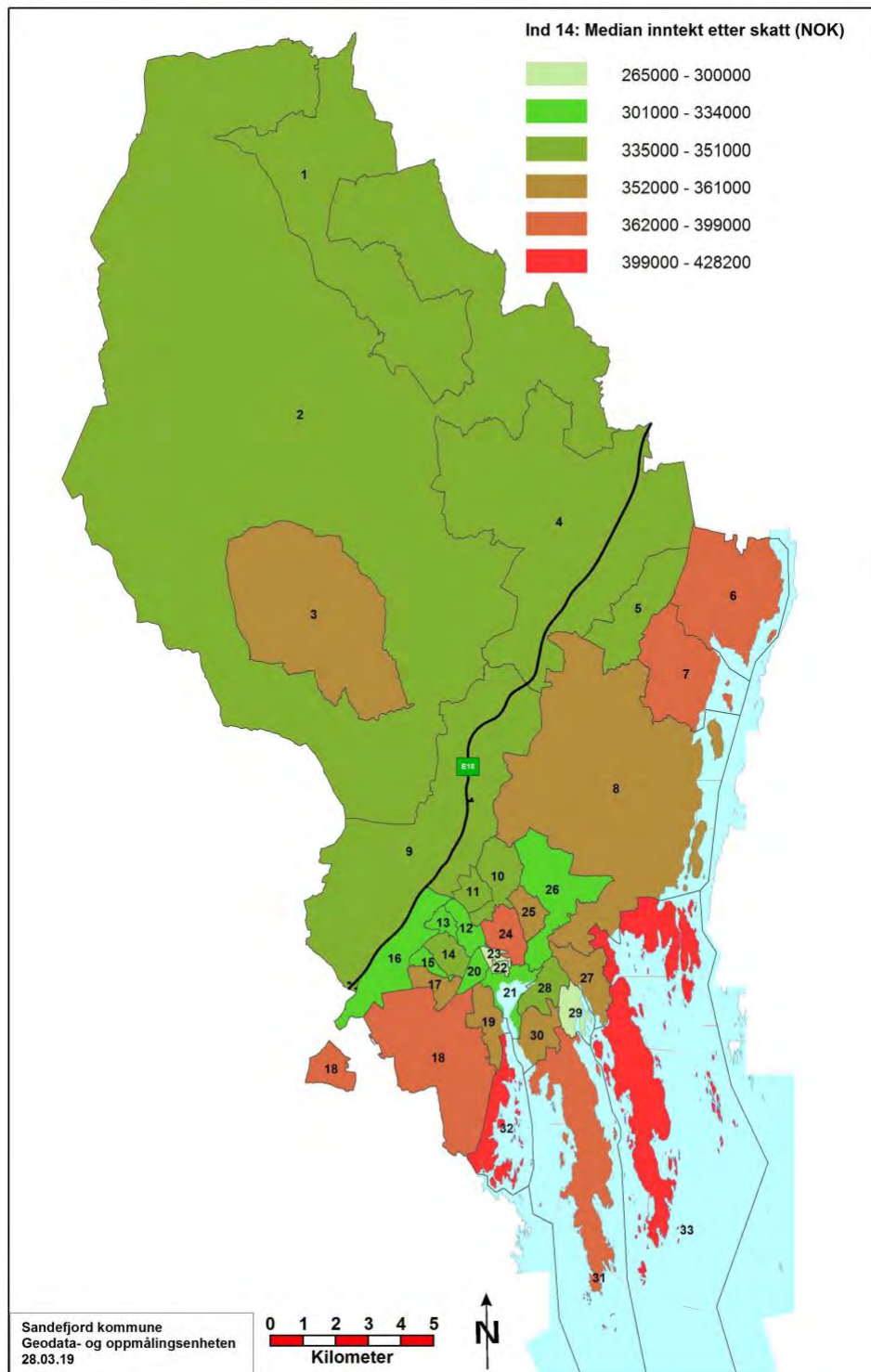
Status Sandefjord

Figur 14: Medianinntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala. Hele landet og utvalgte kommuner.

Det er store forskjeller på medianinntekten i Sandefjord kommune, fra 265 100 kroner (Varden) til 428 200 kroner (Granholmen).

Figur 15: Medianinntekt etter skatt

Median inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala

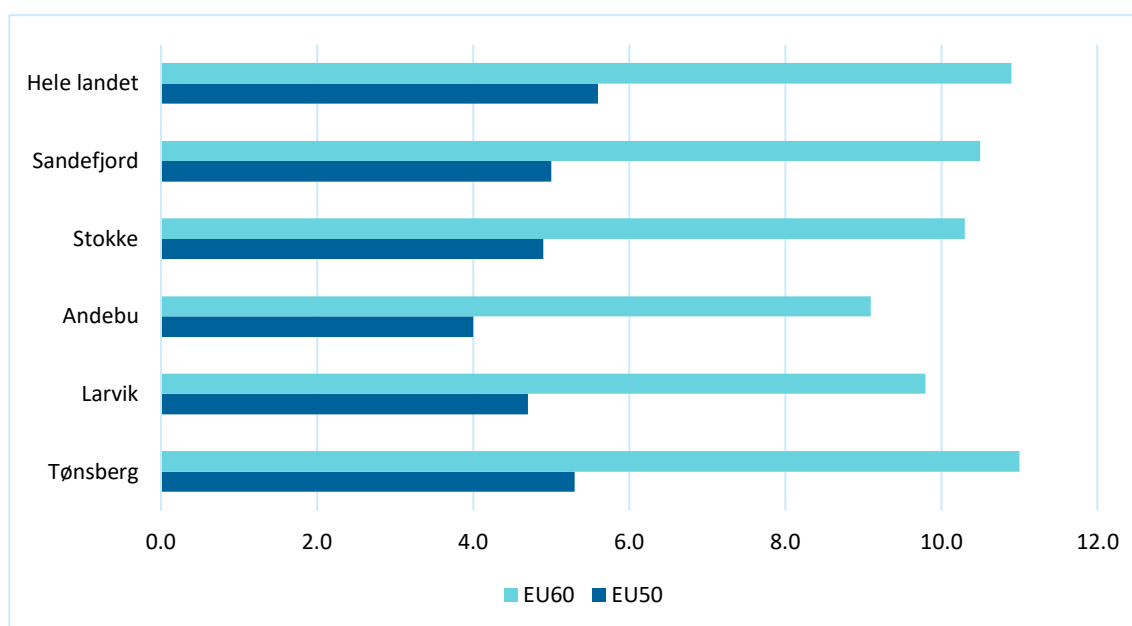
Lavinntekt

Som for inntekt brukes medianinntekten, justert per forbruksenhet etter EU-skala. Man definerer lavinntekt som de som kun tjener en viss andel av kommunens medianinntekt. De to vanligste andelene som benyttes er 60 prosent og 50 prosent av medianinntekten. Inntekt under dette defineres som lavinntekt. Det er mest vanlig å benytte 60 % av medianinntekten som en lavinntektsgrense. Personer med inntekter under denne grensen defineres i EU som å være «at-risk-of poverty».

Status Sandefjord

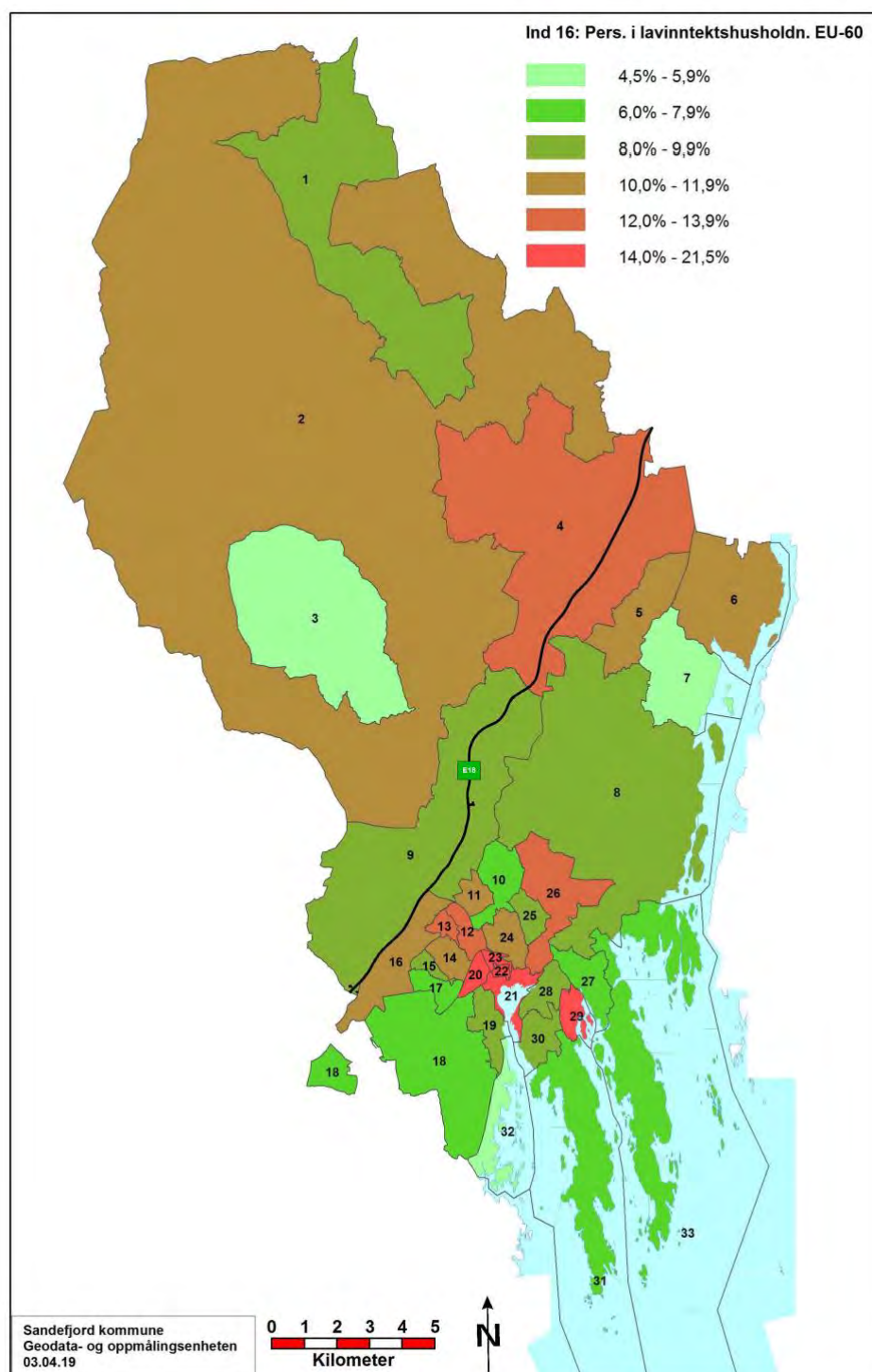
I Sandefjord er det 6 329 personer som lever i lavinntektshusholdninger, målt som EU-60, det vil si at de lever i husholdninger som har mindre enn 60 prosent av medianinntekten. Det utgjør 10,5 prosent av befolkningen.

Figur 16: Personer med lavinntekt, regnet etter EU-50 og EU-60 (Hele befolkningen per 31.12.2016)

Det er store variasjoner i kommunen. Høyest andel personer i lavinntektshusholdninger har Varden (20,3 prosent) og Rukla (21,1 prosent). I andre enden av skalaen er Granholmen (4,7 prosent).

Figur 17: Personer i lavinntektshusholdninger, EU-60

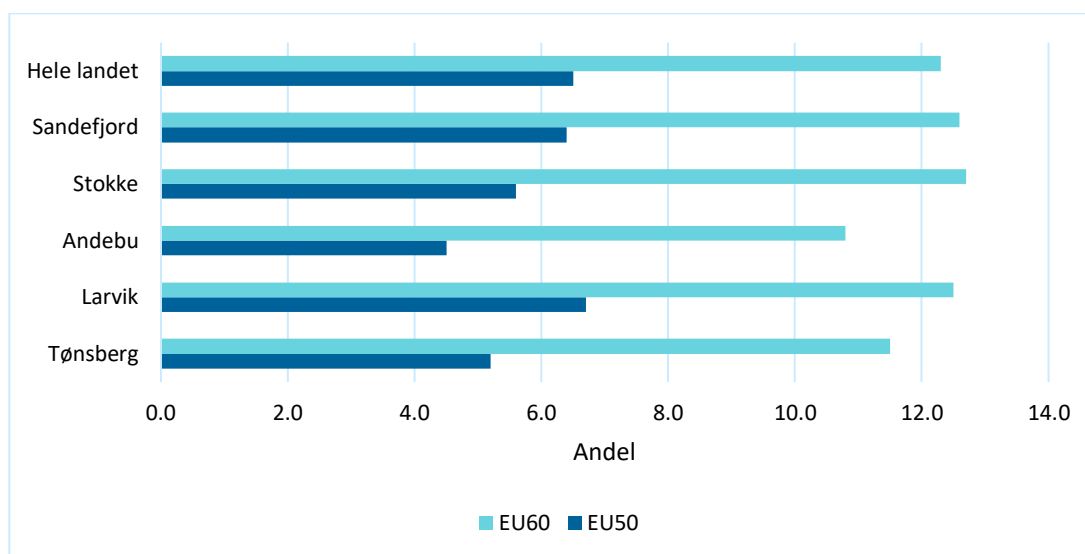
Personer i lavinntektshusholdninger, EU-60 / Befolkning per 31.12.2016

Barn i lavinntektshusholdninger

I levekårssammenheng er det viktig også å se på andelen barn i lavinntektshusholdninger. Bruker vi andelen barn som lever i husholdninger med mindre enn 60 prosent av medianinntekten, ser vi at det omfatter totalt 1 648, eller 12,5 prosent av alle barn i alderen 0-17 år. Dette er samme andel som for hele landet (12,3 prosent).

Status Sandefjord

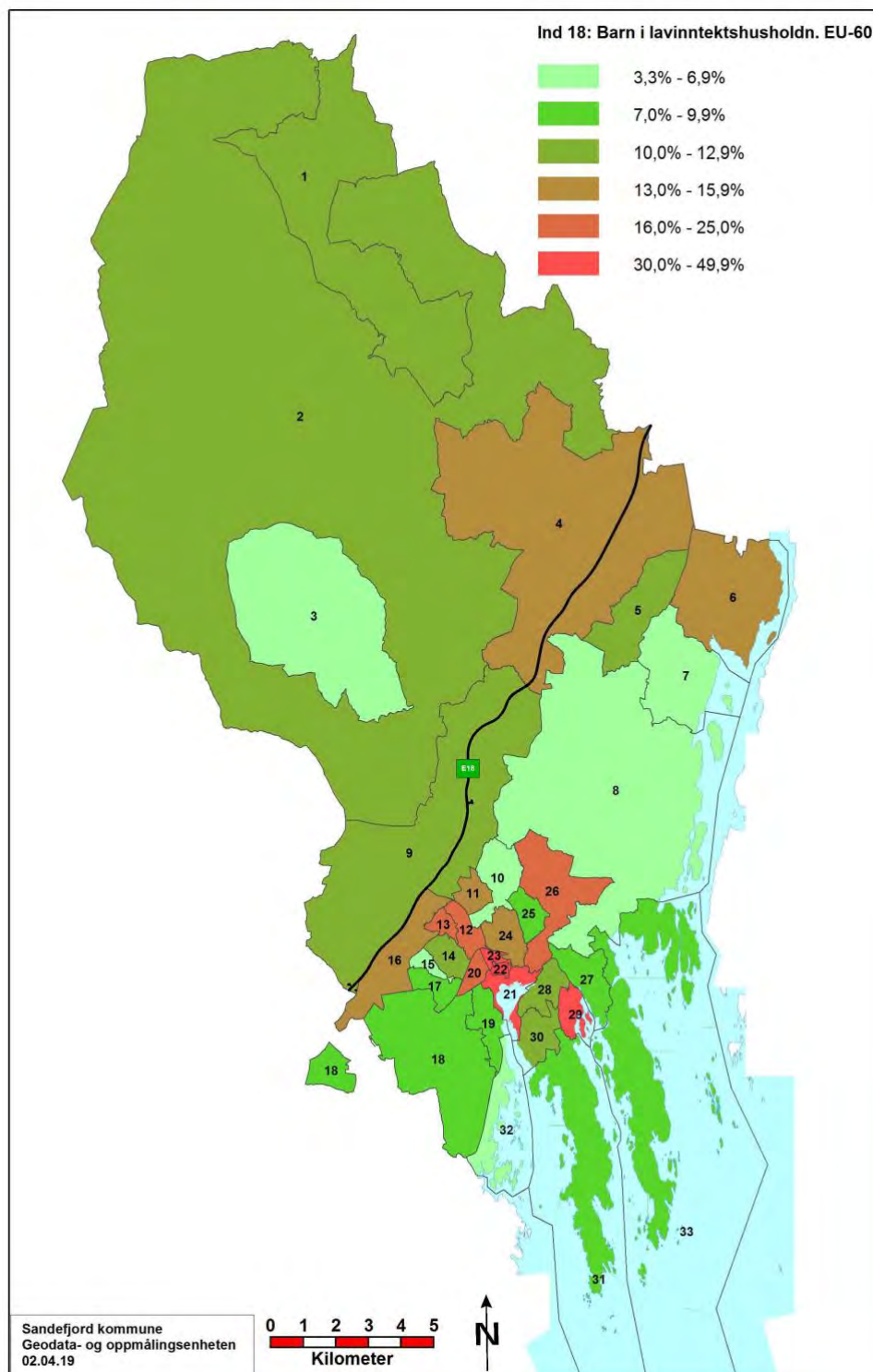
Figur 18: Barn i lavinntektshusholdninger, regnet etter EU-50 og EU-60 (Befolkning 0-17 år per 31.12..2016)

Figur 19 viser antall barn i lavinntektshusholdninger fordelt på levekårszoner i Sandefjord. Ser vi på andel barn som lever i husholdninger som har under 60 prosent av medianinntekten, varierer den fra 48,6 prosent i Sentrum til 3,3 prosent på Granholmen.

Figur 19: Barn i lavinntektshusholdninger, EU-60

Antall barn i husholdninger med lavinntekt, EU-60 / Befolkning 0-17 år per 31.12.2016

Gjeld

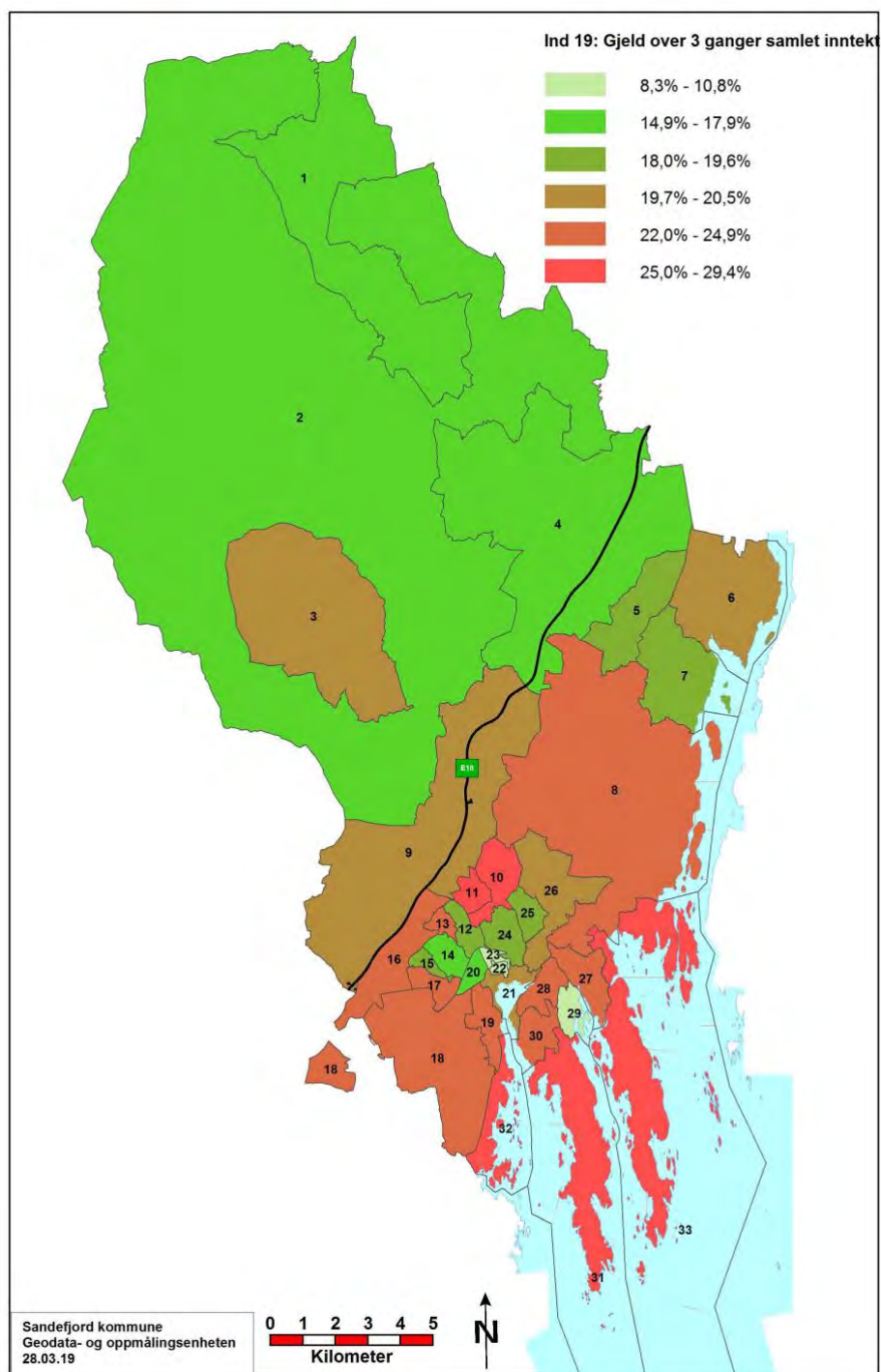
Indikatoren gjeld viser personer i husholdninger som har samlet gjeld tre ganger over samlet inntekt (før skatt).

Status Sandefjord

I Sandefjord er dette 12 274 personer, noe som utgjør 20,2 prosent av befolkningen. Dette er helt på nivå med hele landet der andel med høy gjeld utgjorde 20,4 prosent.

Ser vi på fordelingen over sonene, er andelen gjeld lavest på Varden (8,4 prosent) og høyest på Granholmen (29,3 prosent). De fleste sonene hadde en gjeldsandel på rundt 20 prosent.

Figur 20: Gjeld tre ganger over samlet inntekt

Personer i husholdninger med samlet gjeld over tre ganger samlet inntekt før skatt/Folkemengde per 31.12.2016. Datakilde: DSF- bosatte per 31.12.2016, SSB- inntektsstatistikk.

Arbeidsledighet

Kartleggingen skiller mellom de som er registrert som arbeidsledige og de som mottar arbeidsavklaringspenger.

Statistikken omfatter alle personer som står registrert i NAVs saksbehandlersystem som helt arbeidsledig. Referansetidspunktet er november 2016.

Registeret omfatter bl.a. personer registrerte som helt arbeidsledige, arbeidssøkere på tiltak (tidligere kalt personer i ordinære arbeidsmarkedstiltak), samt personer med nedsatt arbeidsevne. Helt arbeidsledige er arbeidsføre personer som søker inntektsgivende arbeid ved NAV og ellers er disponible for det arbeidet som søkes. I tillegg må vedkommende ha vært uten inntektsgivende arbeid de siste to ukene.

De registrerte arbeidsledige ved arbeidskontorene må ikke forveksles med ledighetsbegrepet i AKU (Arbeidskraftundersøkelsen). Tallene fra AKU inkluderer også arbeidsledige som ikke registrerer seg ved arbeidsformidlingen (gjelder særlig ungdommer og andre uten krav på dagpenger), og noen av dem som går på ordinære arbeidsmarkedstiltak (opplæringskurs/AMO). På den annen side blir en del av de registrerte arbeidsledige ikke klassifisert som arbeidsledige i AKU, på grunnlag av spørsmål om søking etter arbeid og tilgjengelighet for arbeidsmarkedet. Særlig gjelder dette eldre personer med lange ledighetsperioder.

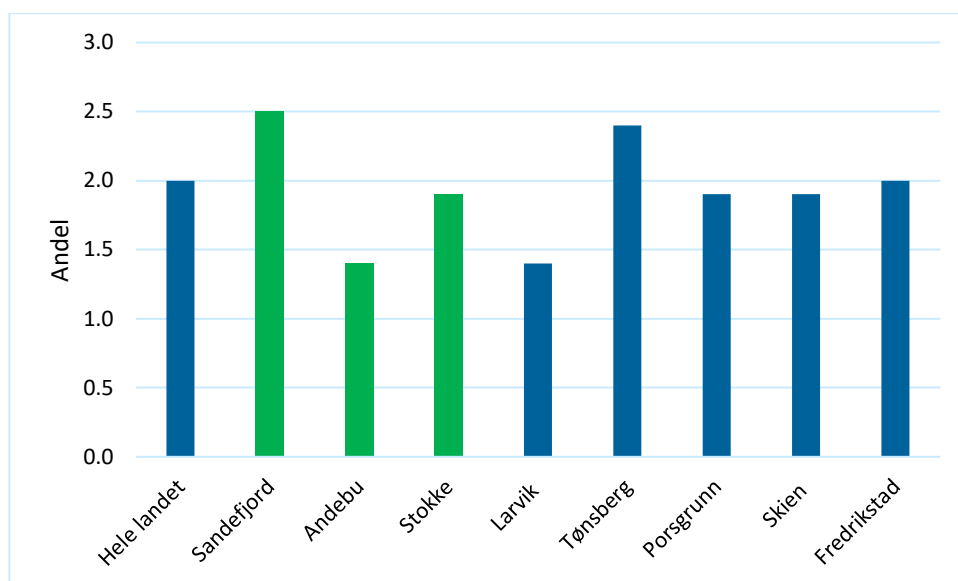
SSB påpeker at det er usikkerhet, og det tas forbehold om, kvaliteten på lave tall. Videre må det tas hensyn til at det tidvis er relativt stor andel på «uoppgitt sone» som følge av selve sonedefinisjoner.

Denne usikkerheten gjør at vi må være varsomme når vi ser på tallene for levekårssonene i Sandefjord.

Status Sandefjord

Per november 2016 var det registrert 1 062 arbeidsledige i nye Sandefjord kommune. Dette utgjør 2,3 prosent av folkemengden 15-74 år. Ser vi på registrerte arbeidsledige i hele landet og utvalgte kommuner, ser vi at ledigheten for hele landet var på 2,0 prosent på referansetidspunktet som er marginalt lavere enn for Sandefjord.

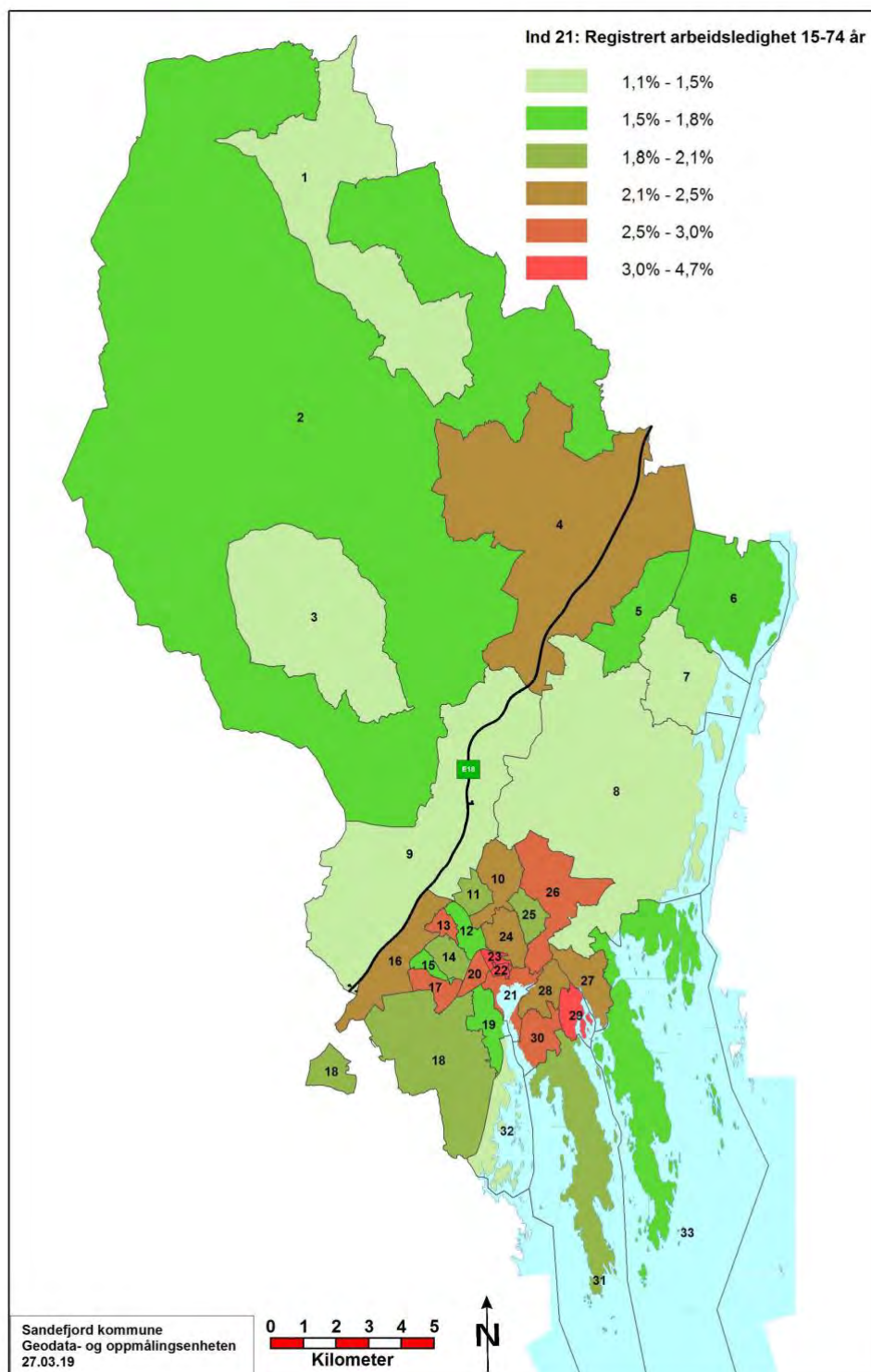
Figur 21: Registrert arbeidsledighet, hele landet og utvalgte kommuner. Per november 2016.

Vi ser her at Sandefjord per 2016 hadde noe høyere arbeidsledighet enn Andebu og Stokke. Sammenlignet med kommunene i regionen hadde Sandefjord kommune da noe høyere registrert ledighet enn Tønsberg. Larvik, Skien og Porsgrunn hadde alle lavere ledighet enn andelen for hele landet.

Vi ser at det er variasjon mellom sonene og at tendensen viser høyest ledighet i soner nær Sandefjord sentrum, der verdiene går fra 4,7 prosent (Rukla) til 1,1 prosent (Andebu- Høyjord og Midtre Raet).

Figur 22: Registrert arbeidsledighet 15-74 år

Registrerte arbeidsledige 15-29 år/Folkemengde 15-29 år per 31.12.2016. Datakilde: NAVs saksbehandlersystem, ARENA.

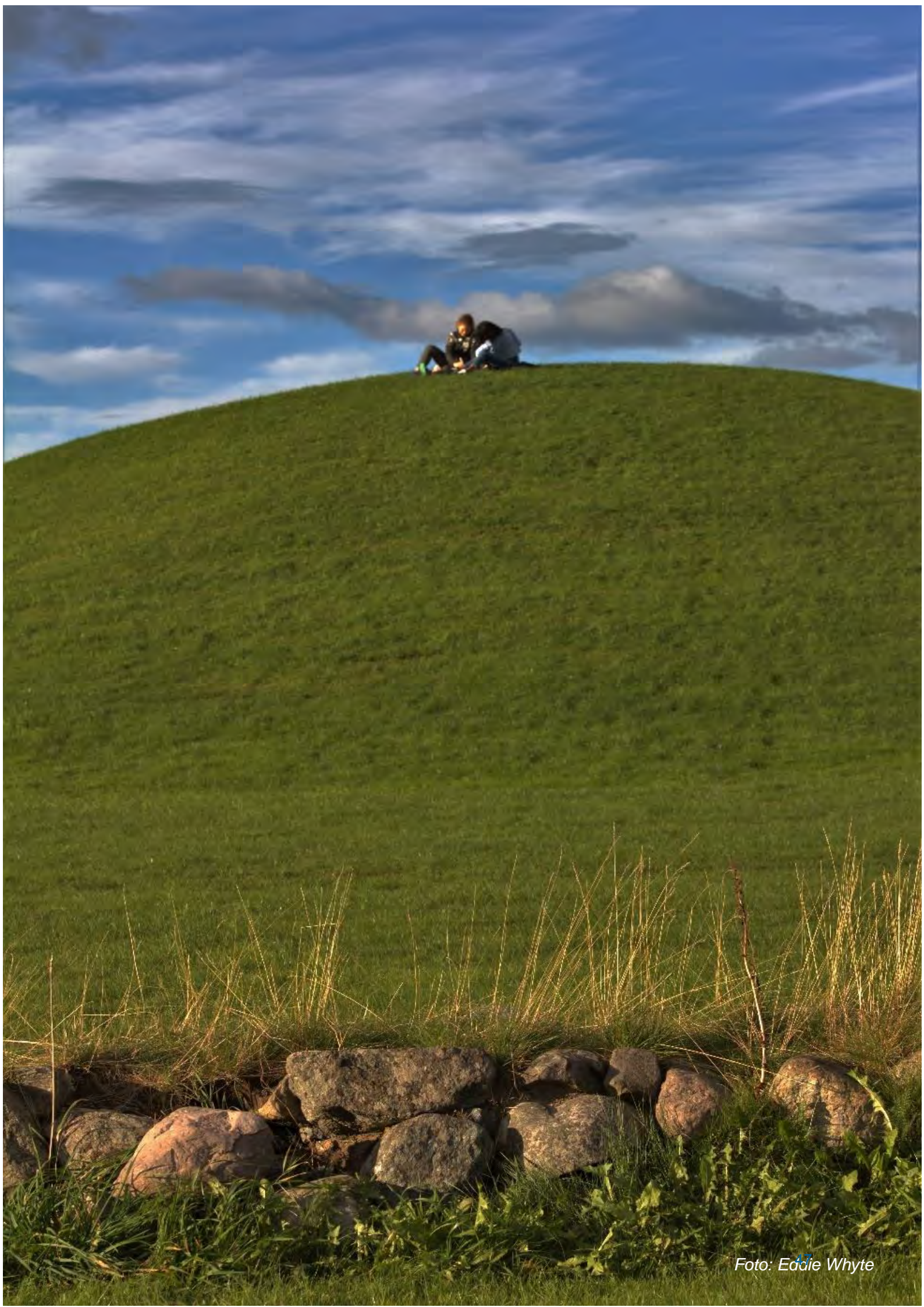

Foto: Eddie Whyte

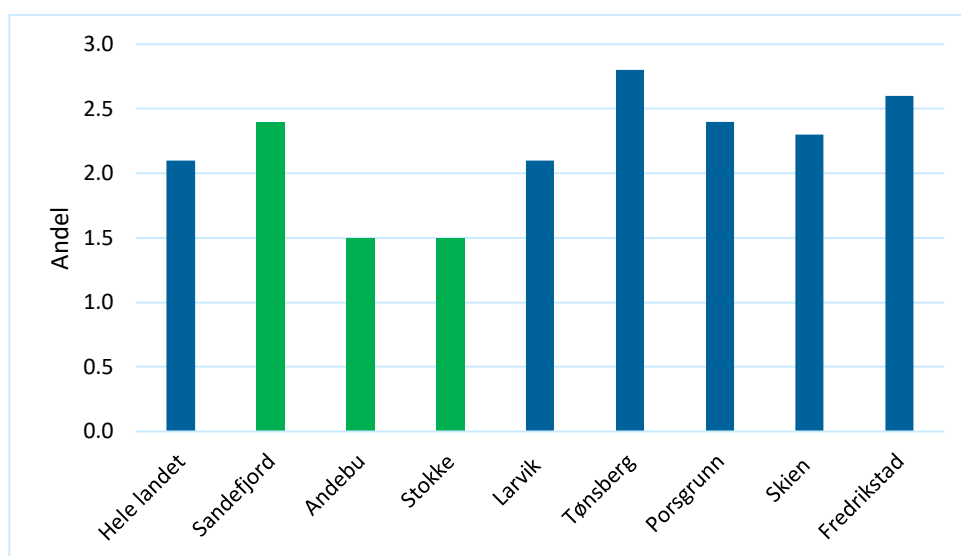
Ungdomsledighet

Ungdomsledighet regnes blant arbeidsledige 15-29 år.

Status Sandefjord

Figur 23 viser registrert ungdomsledighet i hele landet, som er på 2,1 prosent. I referanseåret 2016 lå Sandefjord litt høyere enn landet, mens Andebu og Stokke lå noe lavere. Sammenligningskommunene lå høyere enn både snittet for landet og Sandefjord når man ser på registrert ungdomsledighet.

Figur 23: Registrert ungdomsledighet, hele landet og utvalgte kommuner. Per november 2016.

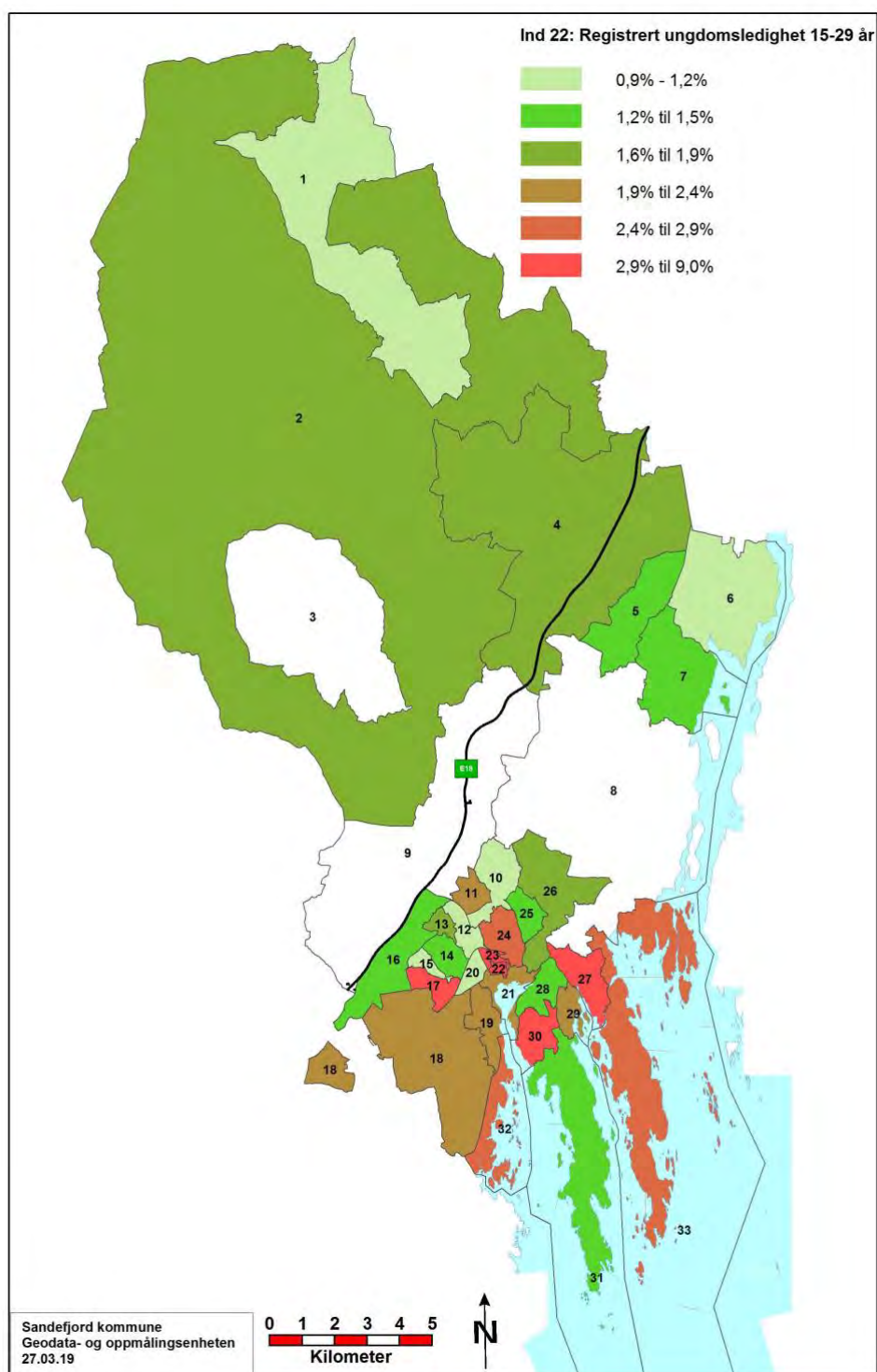

Data fra SSB viser at det er 243 registrerte arbeidsledige i Sandefjord (inkludert Andebu og Stokke) under 30 år. Dette utgjør en prosentandel på 2,1 prosent.

Av samme grunn som nevnt i kapittelet over, er det noe usikkerhet knyttet til tallene fordelt på levekårssoner. I tillegg er lave andeler anonymisert med hensyn på personvernet. Av de sonene vi har tall for er ungdomsledigheten størst i Rukla (9 prosent) og lavest i Hjertås (0,9 prosent).

Figur 24: Registrert ungdomsledighet 15-29 år

Registrerte arbeidsledige 15-29 år / Folkemengde 15-29 år per 31.12.2016

Arbeidsavklaringspenger (AAP)

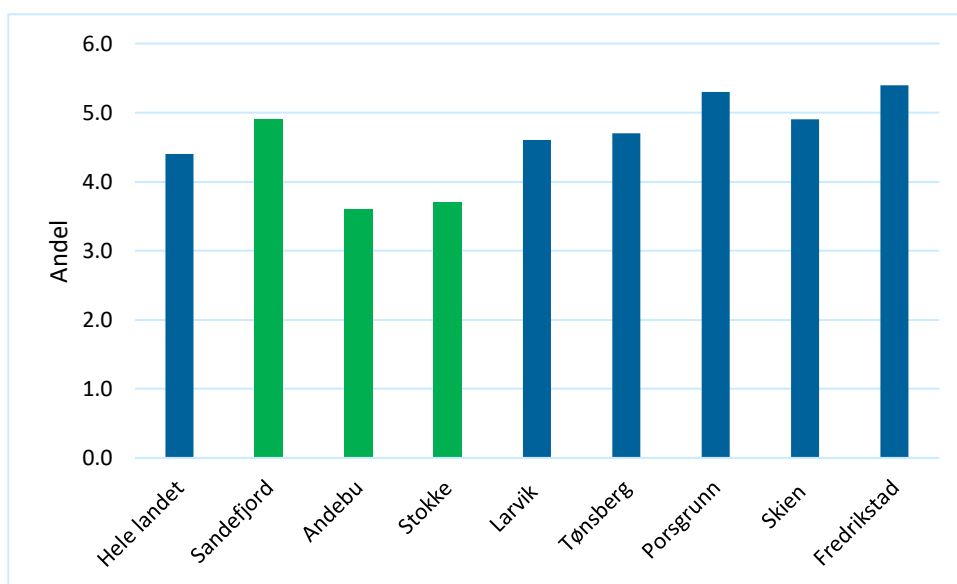
Indikatoren viser andel personer 18-66 år som har mottatt arbeidsavklaringspenger (AAP) i løpet av året. Arbeidsavklaringspenger skal sikre inntekt for personer som i perioder på grunn av sykdom eller skade har behov for bistand fra NAV for å komme i arbeid. Bistanden kan bestå av arbeidsrettede tiltak, medisinsk behandling eller annen oppfølging fra NAV.

Status Sandefjord

Det var 1 722 personer mellom 18 og 66 år som mottok arbeidsavklaringspenger i 2016. Dette utgjorde en andel på 4,5 prosent av befolkningen i Sandefjord, inkludert Andebu og Stokke.

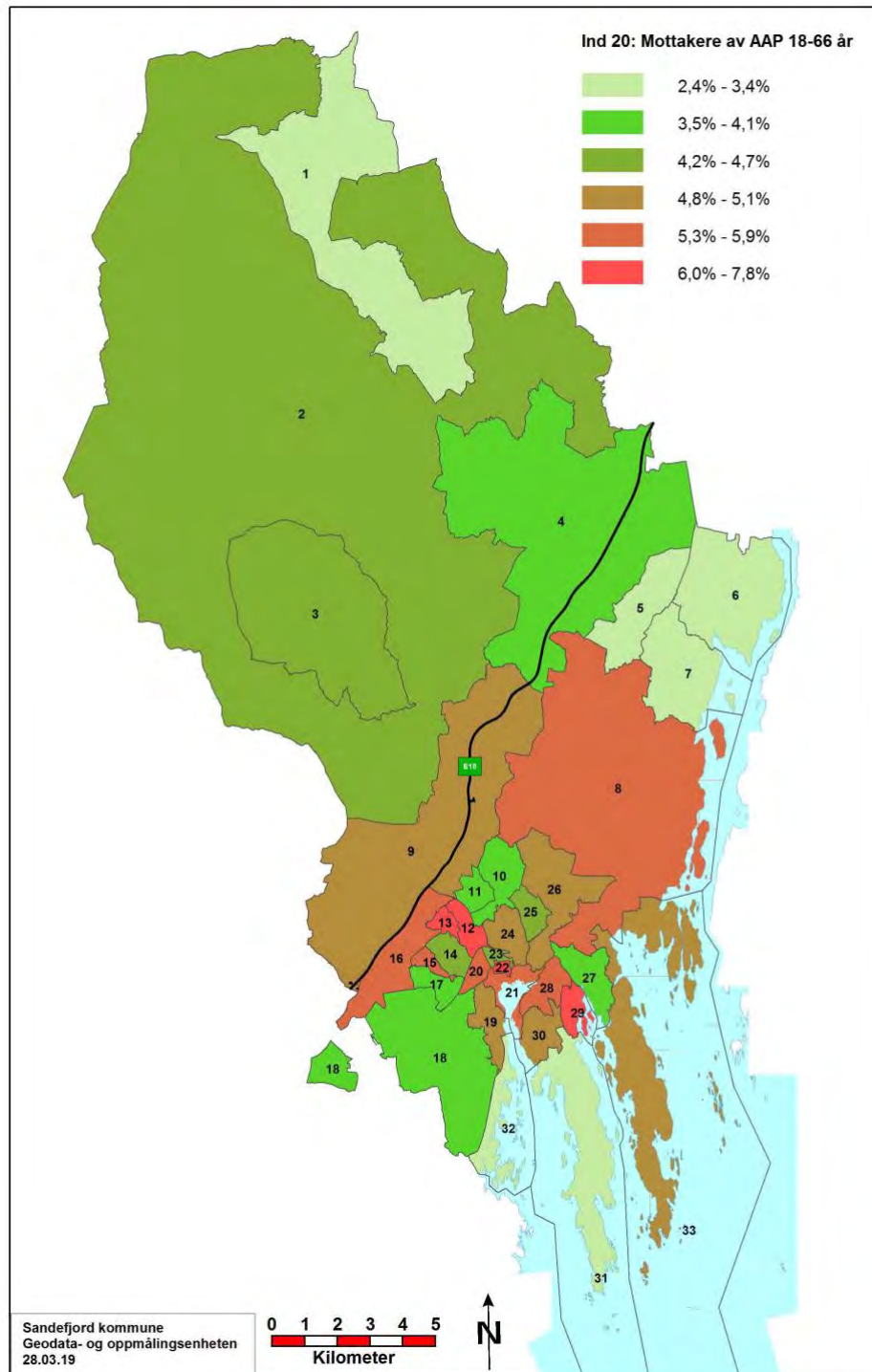
For hele landet var andelen på 4,4 prosent. Figuren under viser at kommuner Sandefjord sammenligner seg med i denne undersøkelsen, ligger noe over denne andelen.

Figur 25 Personer 18-66 år som mottar arbeidsavklaringspenger /Folkemengde per 31.12.2016

I Sandefjord var det færrest mottakere av arbeidsavklaringspenger på Granholmen (2,5 prosent) og Var (2,7 prosent). Flest mottaker av AAP i Sentrum (7,8 prosent) og Varden (7,3 prosent).

Figur 26: Arbeidsavklaringspenger, 18-66 år

Datakilde:DSF- bosatte per 31.12.2016, SSB- inntektsstatistikk

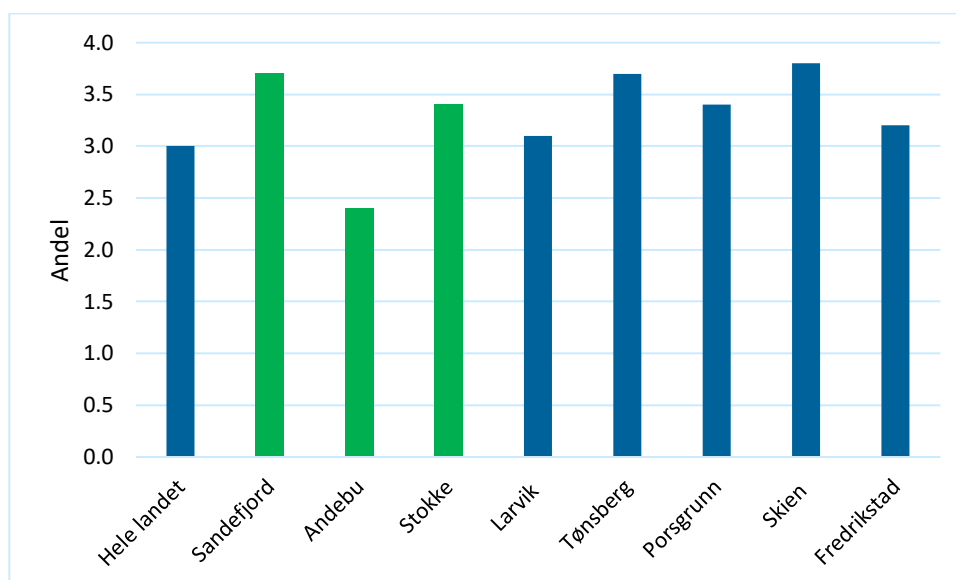
Sosialhjelp

Statistikken viser sosialhjelpsmottakere 16 år og over per kommune i løpet av kalenderåret 2016. Dersom en person har mottatt sosialhjelp i mer enn en kommune, er vedkommende bare talt med en gang. Vedkommende er da plassert i den kommunen der han/hun mottok sosialhjelp senest i kalenderåret.

Status Sandefjord

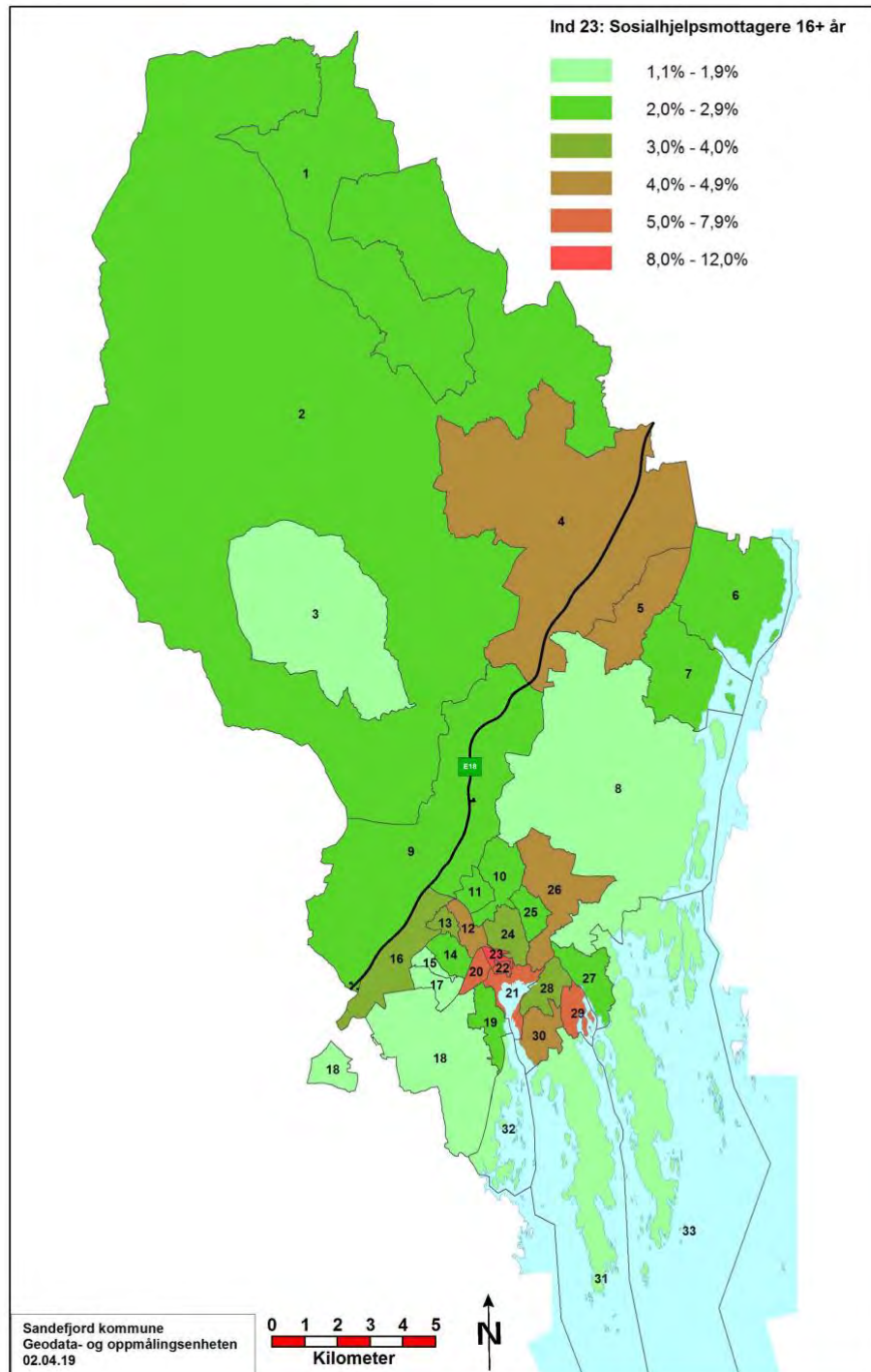
I Sandefjord var det registrert 1 809 mottakere i løpet av kalenderåret 2016, noe som utgjør 3,5 prosent av befolkningen over 16 år (Sandefjord, Andebu og Stokke samlet). Dette var noe høyere enn landsgjennomsnittet på 3,0 prosent.

Figur 27: Sosialhjelpsmottakere, 16 år og over. Hele landet og utvalgte kommuner.

Det er store forskjeller mellom levekårssonene i Sandefjord, fra 11,1 prosent (Rukla) til 1,2 prosent (Granholmen). Vi ser en tendens til størst andel sosialhjelpsmottakere i sentrumsnære soner i Sandefjord og Stokke.

Figur 28: Sosialhjelpsmottakere 16 år og over

Sosialhjelpsmottakere 16+ år / Folkemengde 16+ år per 21.12.2016. Datakilde: KOSTRA

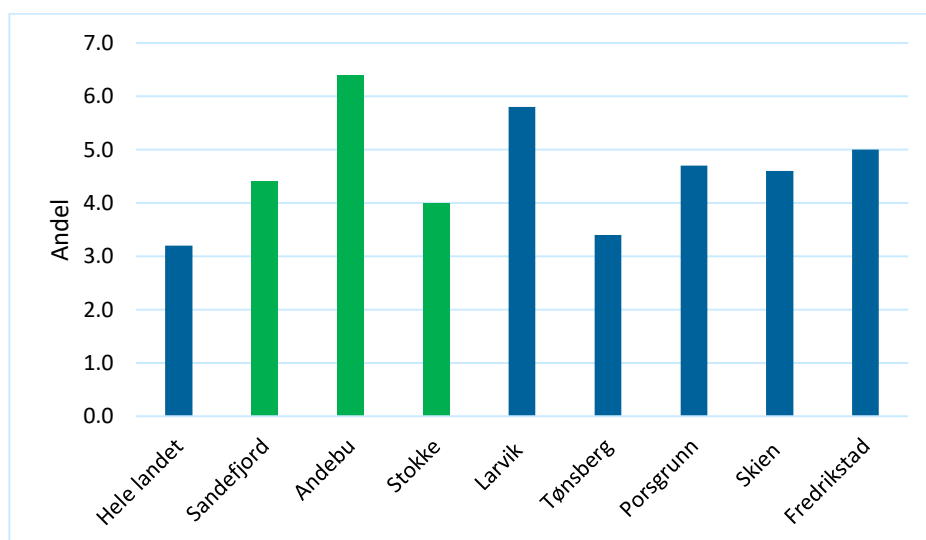
Unge uføre

Statistikken omfatter personer i alderen 18-44 år bosatt per 31.12.2016 (også de som bor på institusjon), som mottok utføretrygd per utgangen av desember 2016.

Status Sandefjord

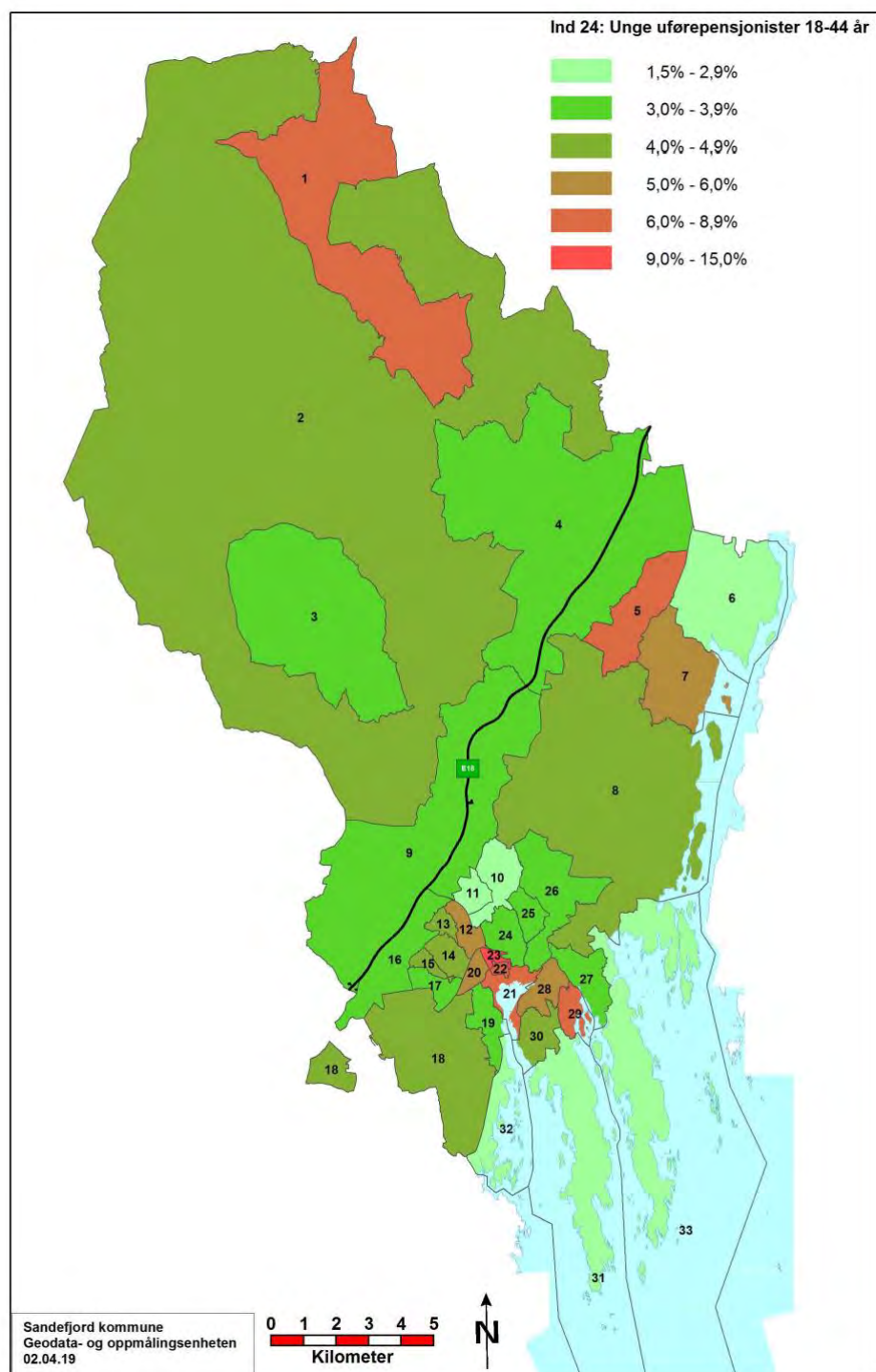
I Sandefjord er det 960 personer i alderen 18-44 år som regnes som unge uføre. Dette utgjør en andel på 4,5 prosent. Tilsvarende for hele landet utgjorde unge uføre 3,2 prosent. Figur 29 viser hvordan andelen varierer mellom et utvalg kommuner; fra Tønsberg med 3,4 prosent til Larvik som har en andel på 5,8 prosent. Andebu hadde en andel på 6,4 prosent.

Figur 29: Unge uføre, hele landet og utvalgte kommuner.

Ser vi på Sandefjord kommune, med Andebu og Stokke, er det stor variasjon mellom levekårssonene. Rukla har den høyeste andelen (14,1 prosent), men også Andebu-Høyjord (8,8 prosent) og Varden (7,8 prosent) har en relativt høy andel unge uføre. Lavest andel har Melsom (1,7 prosent).

Figur 30: Mottakere av uførepensjon, 18-44 pensjon

Mottakere av uførepensjon, 18-44 år / Folkemengde 18-44 år per 31.12.2016. Datakilde: NAV – DSF.

OMRÅDE

Med områdeindikatorer menes her indikatorer for boligmengden (andelen eide og leide boliger, og boligtyper fordelt på soner) og utflytting fra sonen.

Flytting

Som flytting på kommunenivå regnes flytting for en person mellom to norske kommuner eller mellom en norsk kommune og utlandet. Flyttinger på sonenivå omfatter i tillegg flytting for en person mellom soner i samme kommune. Dersom en person flytter flere ganger i det samme kalenderåret, teller hver gang som en flytting. Middelfolkemengden er gjennomsnittet av folkemengden ved begynnelsen og ved utgangen av året.

Vi skiller ikke om utflyttingen er til en annen sone eller ut av kommunen. Utflytting er med som en indikator på mobiliteten i et område. Kartet under viser utflyttinger (som andel av middelfolkemengden i sonen), fordelt på soner.

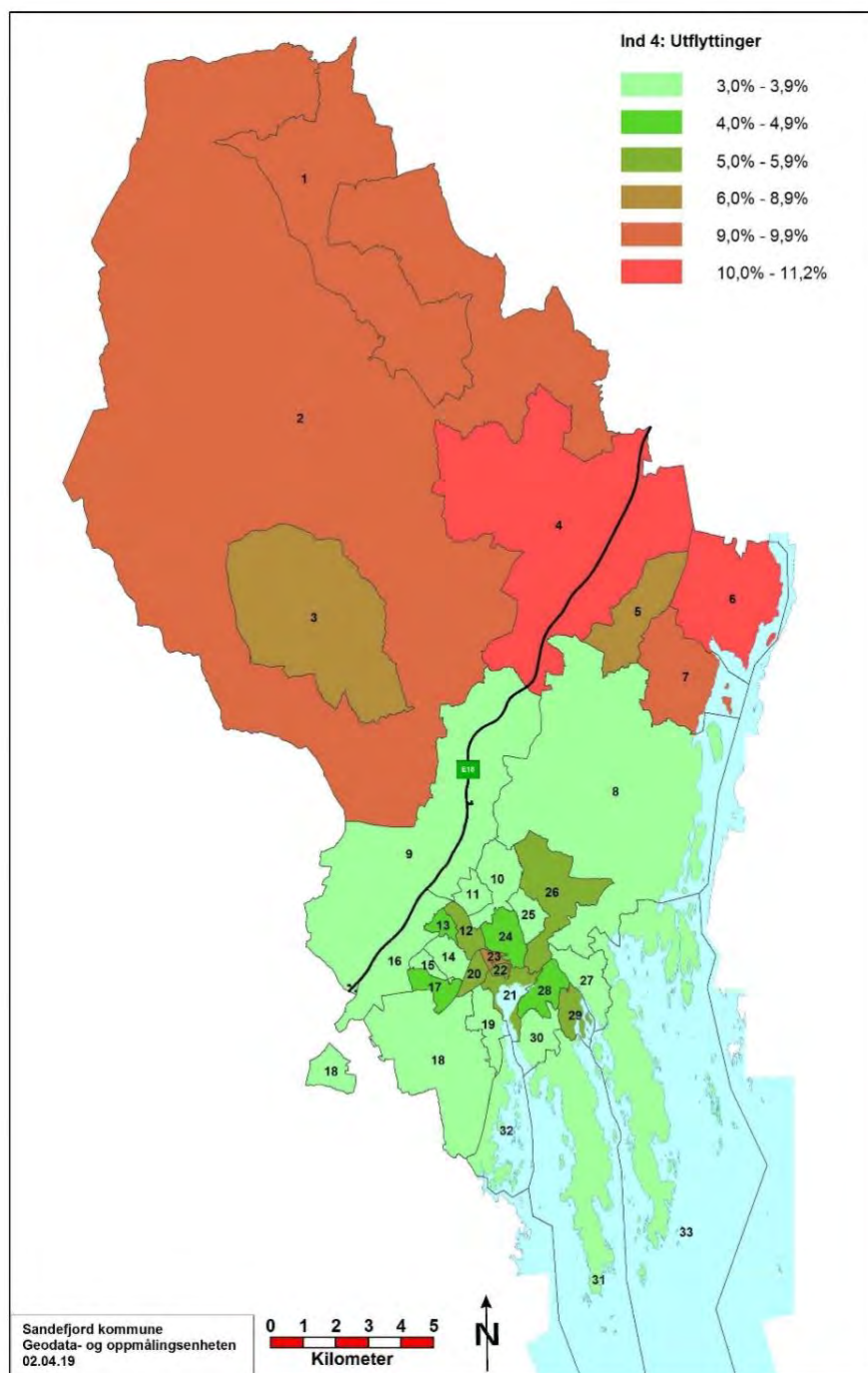
Status Sandefjord

Det var registrert 7 450 flyttinger ut av soner i Sandefjord i 2016. Dette var 4,8 prosent av middelfolkemengden for dette året – for hele kommunen inkludert Andebu og Stokke.

Utflyttingen er høyest i Melsom (11,1 prosent) og Nordre Raet (10,3 prosent), og lavest på Vesterøya (3 prosent). Generelt ser vi høyere utflyttingsandeler i de tidligere kommunene Stokke og Andebu enn i tidligere Sandefjord kommune.

Figur 31: Andel utflytting

Utflytting av personer / Middelfolkemengden (2016). Datakilder: DSF – registrerte flyttinger, bosatte per 1.1.2016 og 1.1.2017.

Barneflytting

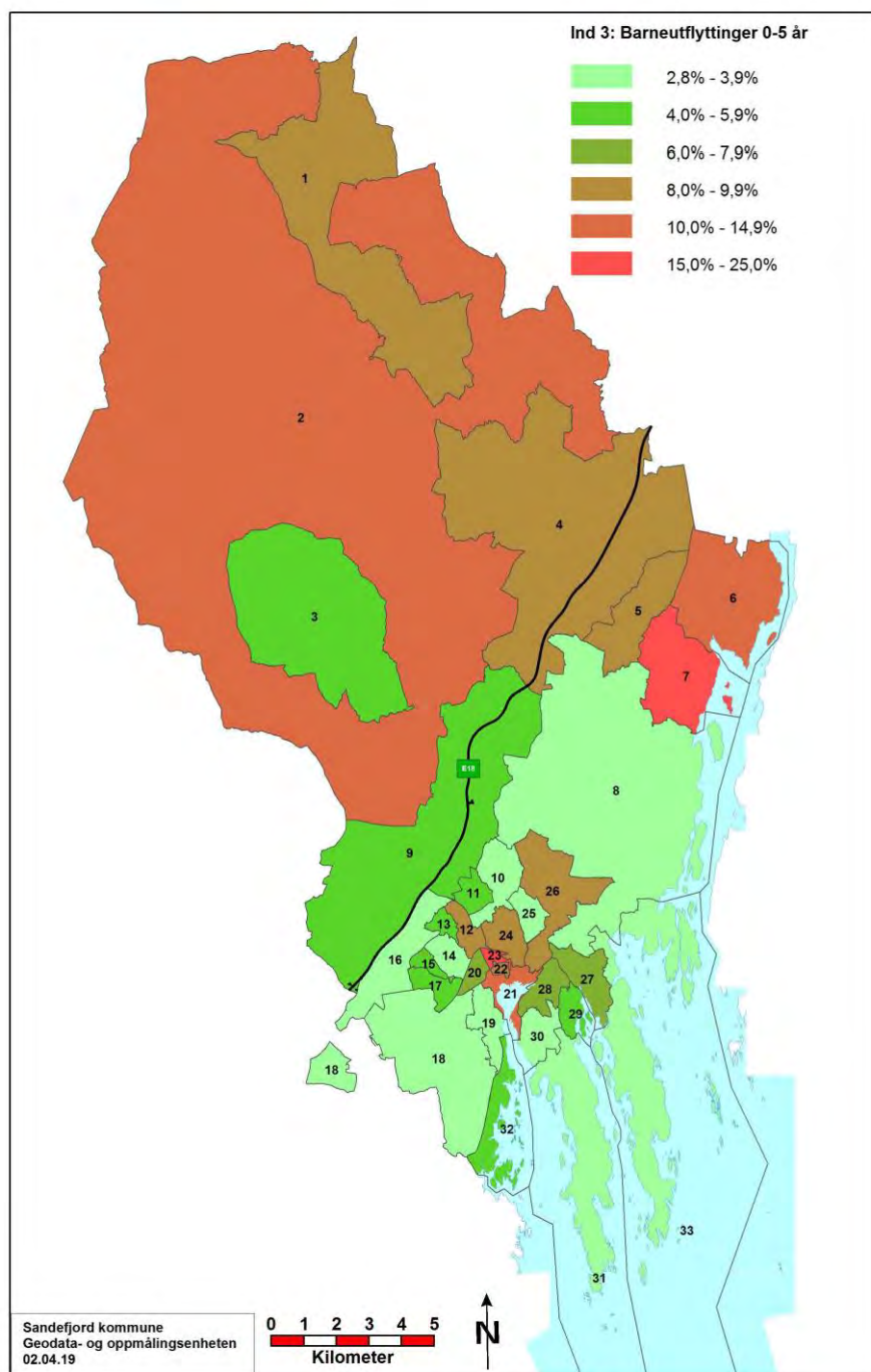
Barneflytting viser, i likhet med indikatoren flytting, utflytting av personer fra sonene. Denne indikatoren viser utflytting for alderen 0-5 år.

Status Sandefjord

Ser vi spesifikt på barneutflyttinger alderen 0-5 år, utgjør dette 618 barn som er 6,2 prosent av middelfolkemengden i aldersgruppen.

Ser vi på fordelingen på sonene, er det store forskjeller. Størst andel i sonen har Var (24,4 prosent) og lavest andel i Bugården (2,9 prosent). I likhet med utflytting så er andel barneflytting størst i sone 1-7 samt rundt Sandefjord sentrum.

Figur 32: Andel barneutflyttinger

Utflytting av personer 0-5 år/Middelfolkemengde 0-5 år (2016). Datakilder: DSF – registrerte flyttinger, bosatte per 1.1.2016 og 1.1.2017

Leide boliger

Det er et uttalt nasjonalt politisk ønske i Norge at flest mulig skal eie sin egen bolig, og vi skiller oss ut fra våre naboland med en svært høy andel eiere. I Norge eier om lag 80 prosent sin egen bolig.

Det å leie kan på den ene siden være en livsfase som er naturlig for mange: Skolegang, studier og overgang mellom sivilstatus. På den annen side kan det også være uttrykk for manglende mulighet til å kjøpe seg sin egen bolig.

Ifølge en rapport fra International research institute of Stavanger (IRIS)², virker det politiske idealet om at flest mulig skal eie sin egen bolig sosialt ekskluderende. Rapporten antyder behov for en mer profesjonalisert utleiesektor og flere studentboliger (som kan gi et mindre press i markedet).

Statistikk knyttet til boliger er hentet fra et register over husholdninger og boliger og omfatter alle privathusholdninger per 1.1.2017. Til samme privathusholdning regnes personer som i følge folkeregisteret er bosatt i samme private bolig.

Opplysninger om husholdningens eierstatus og type eierskap for boliger framkommer gjennom samordning av husholdnings- og boligdata. Når minst én av beboerne står som eier av boligen, regnes husholdningen som eier av boligen (selveier). Når minst én av beboerne står som eier gjennom et boligaksjeselskap eller eier av boret, regnes boligen som eiet gjennom borettslag/aksjeselskap. Om ingen av disse kravene er oppfylt regnes husholdningen å ha et leieforhold til boligen.

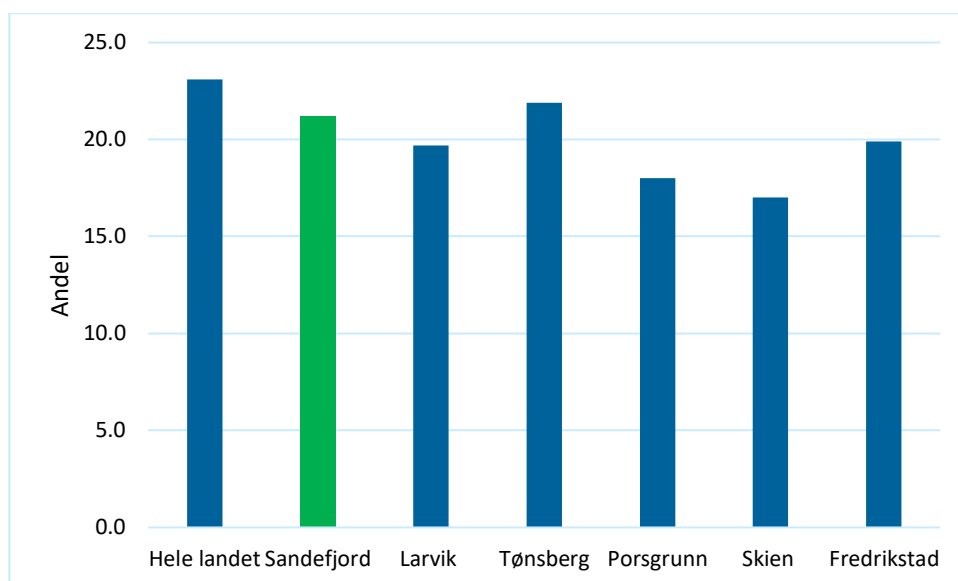
Status Sandefjord

Det er registrert 5 824 leide boliger i kommunen. Det utgjør 21,2 prosent av registrerte boliger i 2017. Andelen er noe lavere enn landsgjennomsnittet . Større byer og studiesteder har en tendens til å ha høyere andel leide boliger.

---

² http://biblioteket.husbanken.no/arkiv/dok/Komp/IRIS_2012.pdf

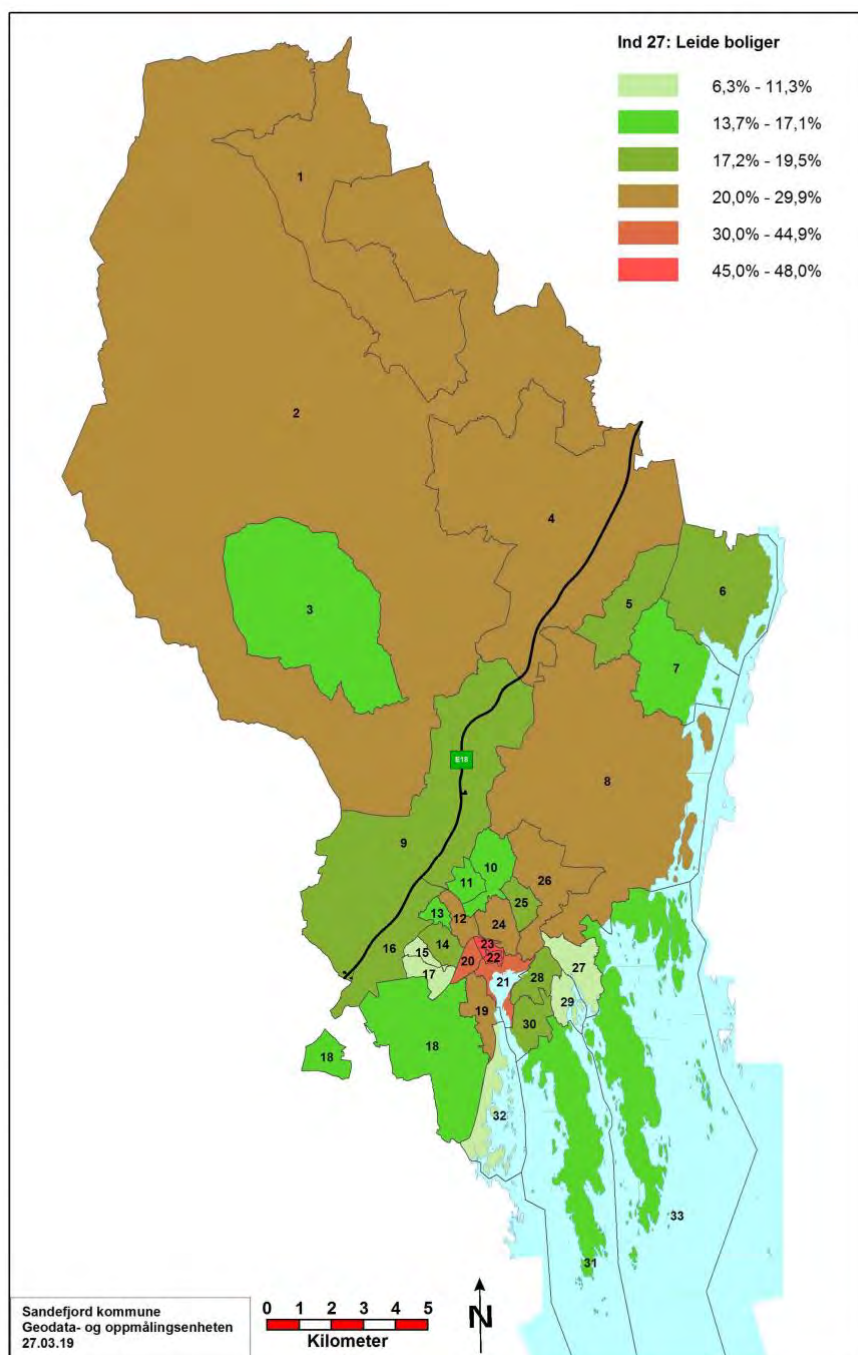
Figur 33: Andel leide boliger, hele landet og utvalgte kommuner

Ser vi på fordelingen av andel leide boliger i kommunen, er andelen høyest på Rukla med 48 prosent. Lavest andel leide boliger finner vi på Krokemoa med 6,3 prosent.

Figur 34: Andel leide boliger

Datakilder: DSF- bosatte per 1.1.2017, Matrikkelen, SSB- boforholdsstatistikk

Boligtyper

Vi har sortert boligene i 4 ulike kategorier, som viser ulike boligtyper. Andel av de ulike boligtypene vises så på de fire påfølgende kartene.

Boligtyper:

1. Frittliggende enebolig, våningshus
2. Hus i kjede, rekkehus, terrassehus, vertikaldelte tomannsboliger
3. Horisontaldelt tomannsbolig, eller annet boligbygg med mindre enn 3 etasjer
4. Blokk

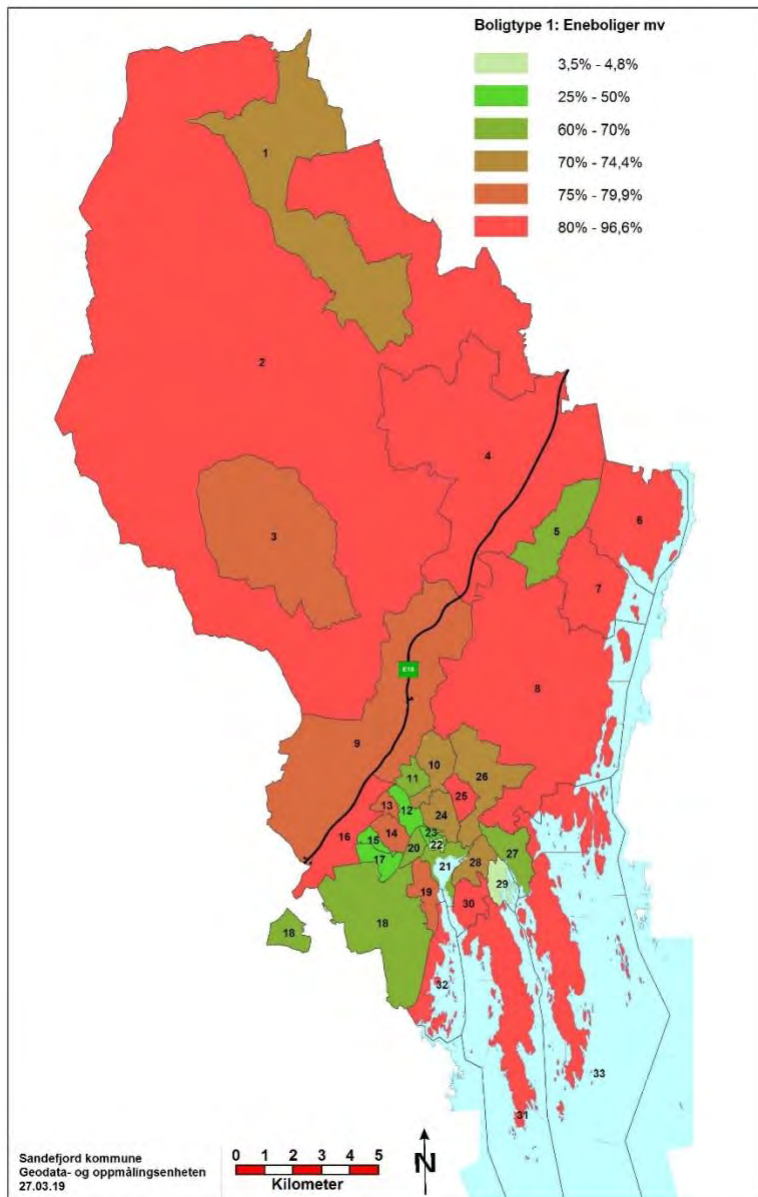
Status Sandefjord

Eneboliger

Bolig type 1: Andel eneboliger er dominerende i sone Andebu og langs kysten i Sandefjord. I soner som Stokke og Mo er under halvparten av boligene eneboliger. I Sandefjord Sentrum og Varden er det færrest eneboliger.

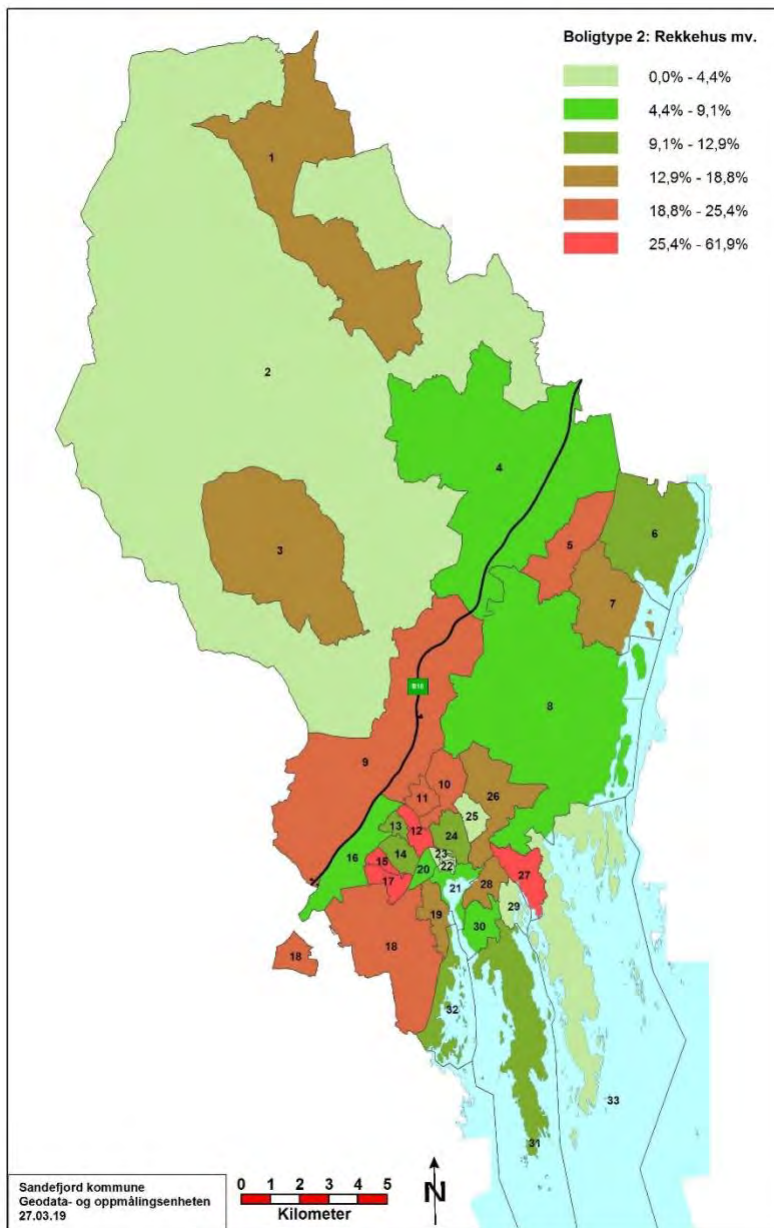
Figur 35 Boligtype 1: Eneboliger mv

Rekkehus

Bolig type 2: Høy andel rekkehus er det i for eksempel Krokemoa og Sørby og Gjekstad. Her er mer enn hvert fjerde hus et rekkehus. Kartleggingen finner lav andel rekkehus i både Sentrum og Andebu, der sistnevnte har høy andel eneboliger mens de sentrumsnære soner har mer blokkbebyggelse

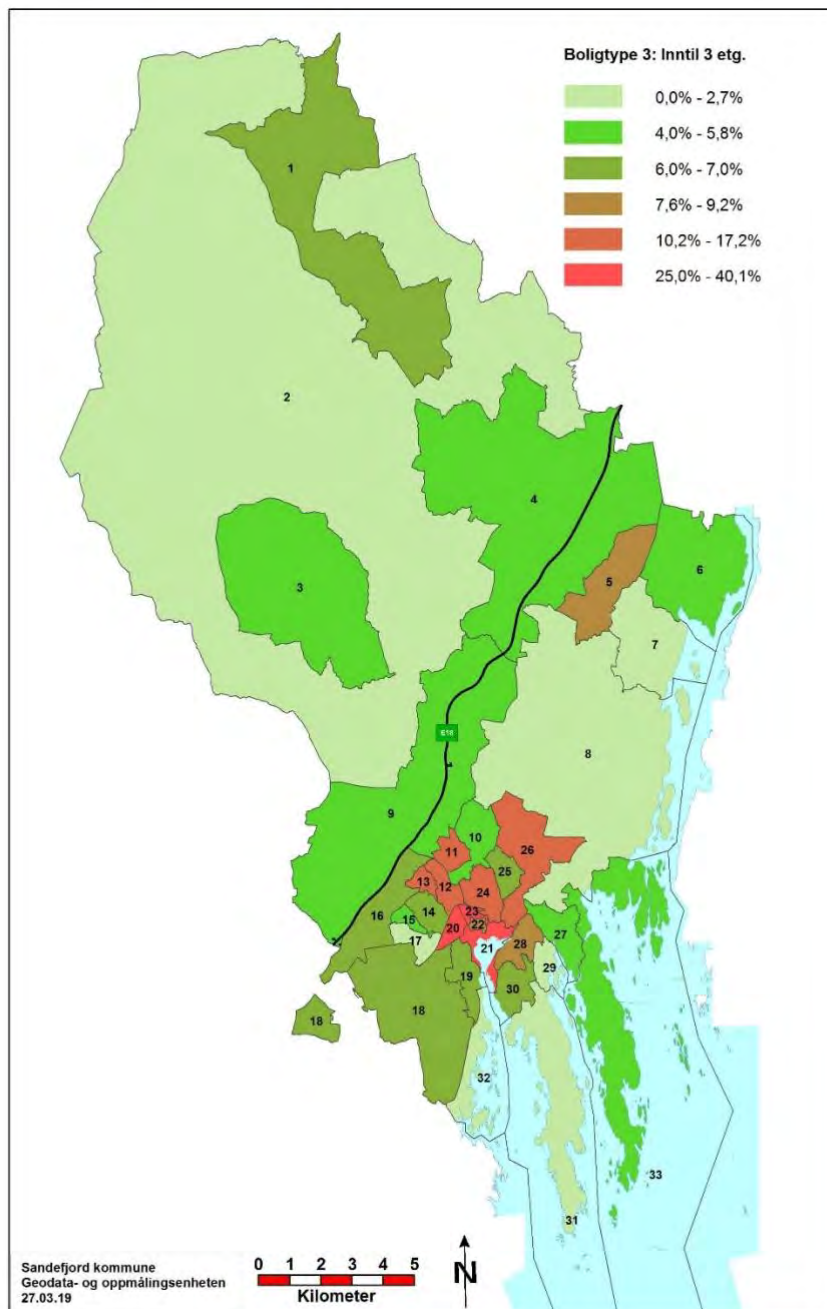
Figur 36: Boligtype 2: Rekkehus mv

Tomannsbolig og lavblokk

For boligtype 3, som innbefatter horisontaldelt tomannsbolig samt andre boliger med mindre enn tre etasjer, er andelen høyest nær sentrum av Sandefjord (Virik, Indre Fjord og Rukla).

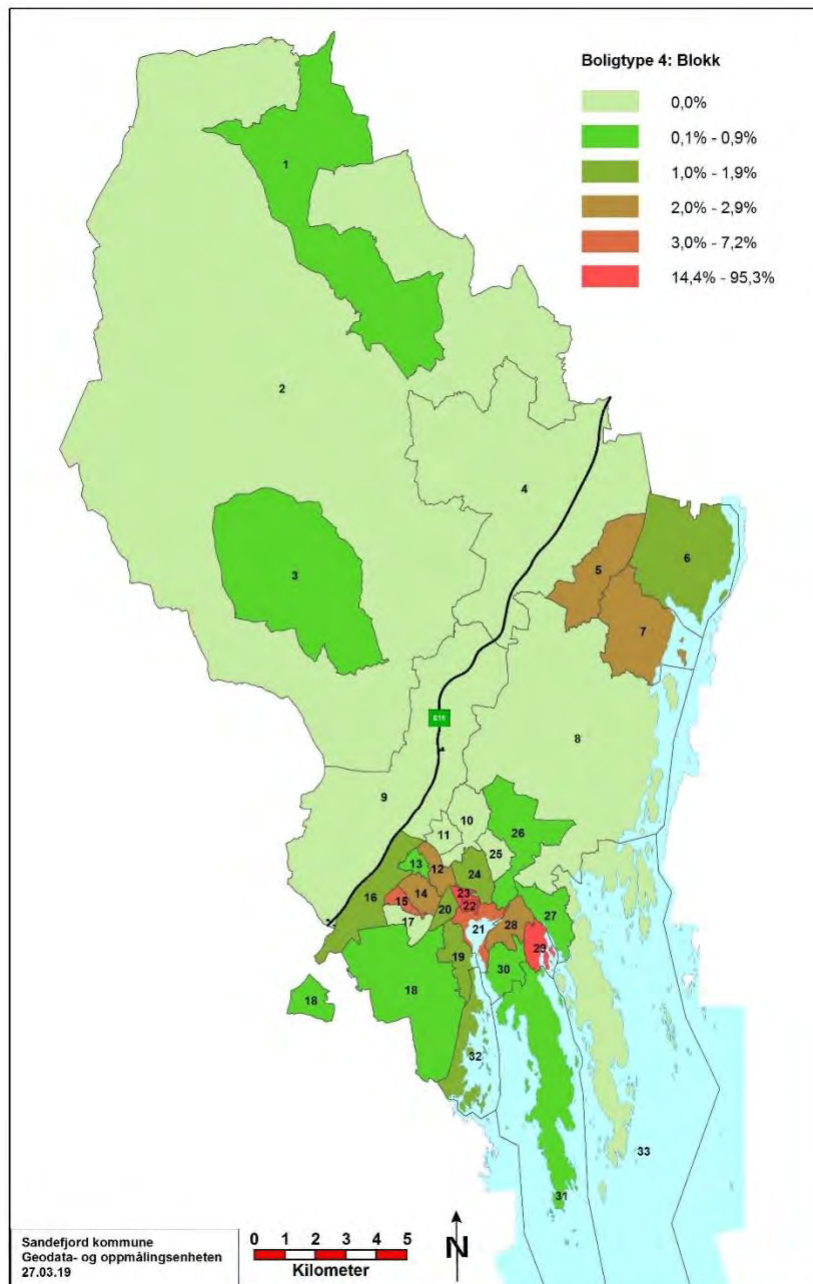
Figur 37: Boligtype 3 Bolig inntil 3 etg

Boligblokk

Boligtype 4, boligblokk er andelen høyest på Varden, i Sentrum og Rukla. Flere soner, som Andebu skoger og Nordre Raet har ikke denne boligtypen.

Figur 38: Boligtype 4 boligblokk

VALGDELTAKElse

Å stemme ved valg er den laveste terskel for politisk deltakelse. Mulighetene for demokratisk og sosial deltakelse påvirker både levekår og livskvalitet. Høy valgdeltakelse er viktig for å utvikle lokaldemokratiet. Det finnes forskning som viser at politisk avmakt kan oppstå i befolkningsgrupper som kjennetegnes av flere levekårsutfordringer samtidig. Lavekårsrapporter fra Oslo³ og Stavanger⁴ knytter politisk avmakt til sosial isolasjon og individer med politisk avmakt har i stor grad også dårlig helse, lav inntekt og lav utdanning.

Statistikken for valgdeltakelse representerer her valgkretser som er noe annet enn grunnkretsene (som levekårssonene er sammensatt av).

Status Sandefjord

Valgdeltakelsen ved Kommunevalget i 2015 var lavest i valgkretsene: Høyjord, Sandefjord rådhus, og Andebu. Valgdeltakelsen var høyest i valgkretsene på Ranvik, Stokke og Melsom.

Valgdeltakelsen ved Stortingsvalg i 2017 var lavest i valgkretsene: Sandefjord rådhus, Andebu/Høyjord/Kodal, Valgdeltakelsen var høyest i valgkretsene på Ranvik, Vennerød og Breidablikk.

Det er verdt å bemerke at deltakelse ved kommune- og fylkestingsvalg er betydelig lavere enn ved stortingsvalg (ca. 20%). Valgdeltakelse er ikke tatt med som indikator i levekårsundersøkelsen fra SSB.

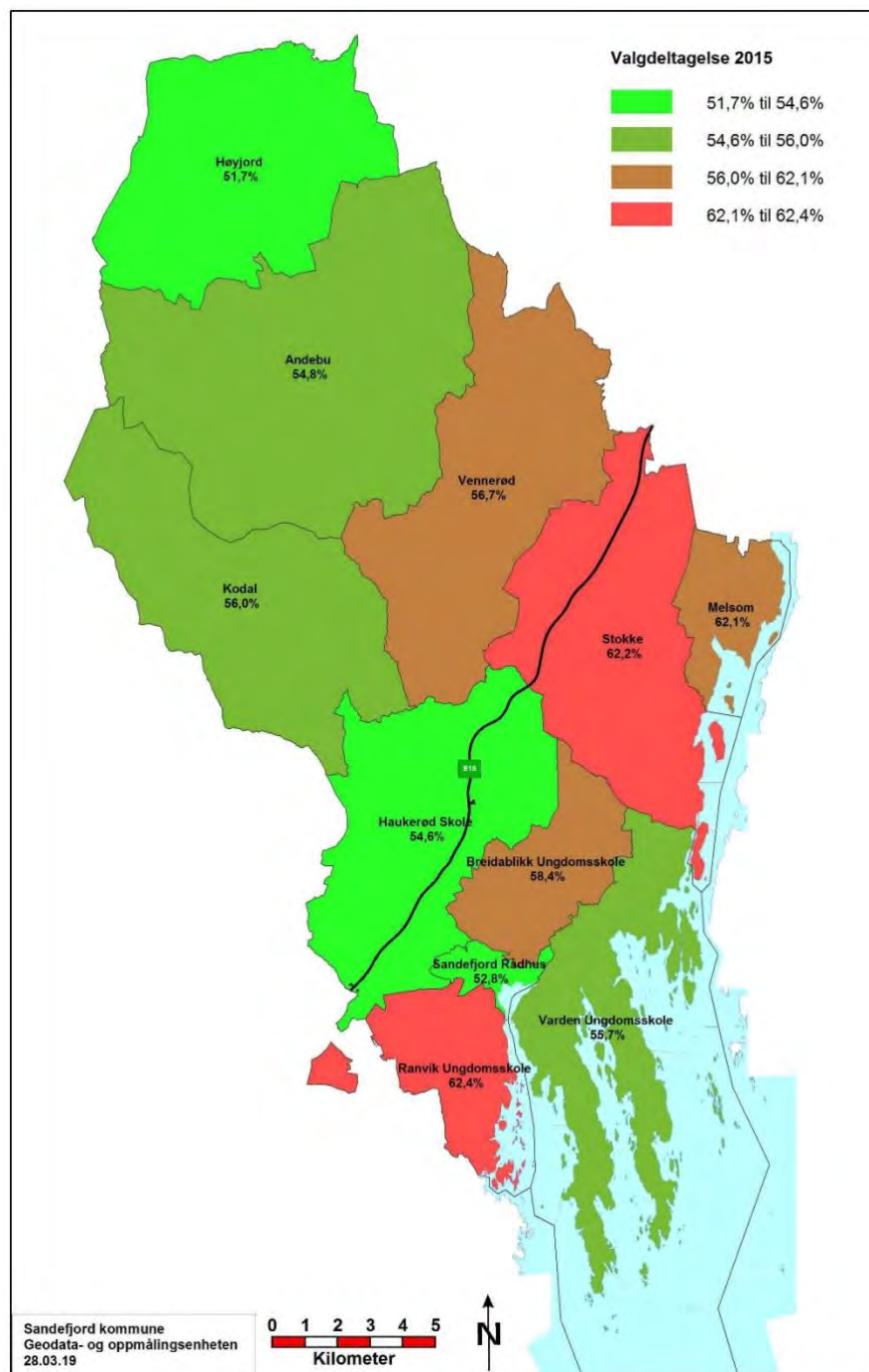
---

³ https://www.fafo.no/media/com_netsukii/161.pdf

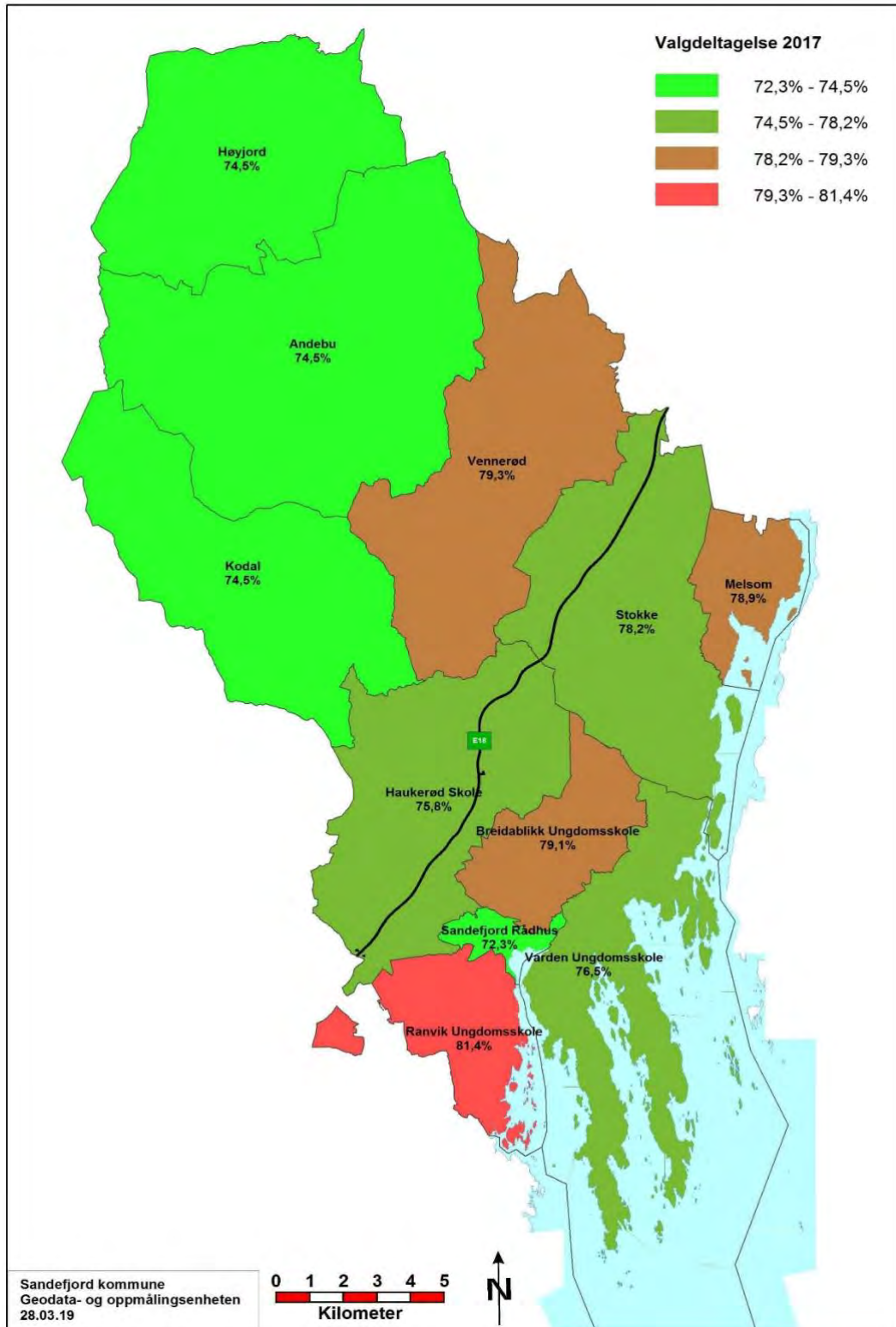
⁴ <https://www.stavanger.kommune.no/om-stavanger-kommune/stavanger-statistikken/Levekaar-i-Stavanger/>

Figur 39: Valgdeltakelse Kommunevalg 2015 Sandefjord, Stokke og Andebu kommuner.
Kilde: Sandefjord kommune

Figur 40 Valgdeltakelse Stortingsvalg 2017 Sandefjord kommune. Kilde: Sandefjord kommune

ET SAMLET BILDE AV LEVEKÅR

De foregående kapitlene har gitt en oversikt over levekårsindikatorernes geografiske fordeling i Sandefjord kommune. I dette kapitlet skal vi se på et samlet bilde ved hjelp av en samleindeks bestående av 12 utvalgte indikatorer.

De tolv indikatorene i samleindeksen er:

1. Barneandel
2. Innvandrere
3. Flyttinger
4. Andel aleneboende
5. Lav utdanning (30-39 år)
6. Høy utdanning (30-39 år)
7. Nettoinntekt (medianinntekt etter skatt, per forbruksenhet)
8. Personer i lavinntektshusholdninger(EU-60)
9. Registrert arbeidsledighet
10. Sosialhjelpsmottakere
11. Arbeidsavklaringspenger
12. Unge uførepensjonister

Bakgrunnen for valg av disse indikatorene er at det er gjort et utvalg blant flere indikatorer som uttrykker det samme, for eksempel lavinntekt, noe som for eksempel gjør at husholdningstypen aleneboende er med som indikator i samleindeksen. Indikatorene om boligtyper er ikke med i samleindeksen, men er med i rapporten da de uttrykker viktige sider ved de ulike levekårssonene.

Samleindeksen er regnet ut ved at sonene er rangert fra 1 til 33 (antall soner) på hver av de 12 indikatorene. Verdi 33 betyr at sonene kommer minst gunstig ut på den aktuelle indikatoren, mens verdi 1 viser at sonen kommer mest gunstig ut. Generelt kommer man minst gunstig ut med en høy andel av indikatoren, men for barneandel og høy utdanning regnes høy andel som mest gunstig.

Samleindeksen viser den gjennomsnittlige rangeringen for hver sone. Jo høyere verdi, desto mindre gunstige levekår sammenlignet med de andre sonene. Indeksen varierer fra 3,0 til 30,5. Levekårssonen som har lavest indeksverdi rangeres som nummer 1 på fem av tolv indikatorer, mens levekårssonen med høyest indeksverdi rangeres som nr 33 på fem av tolv indikatorer.

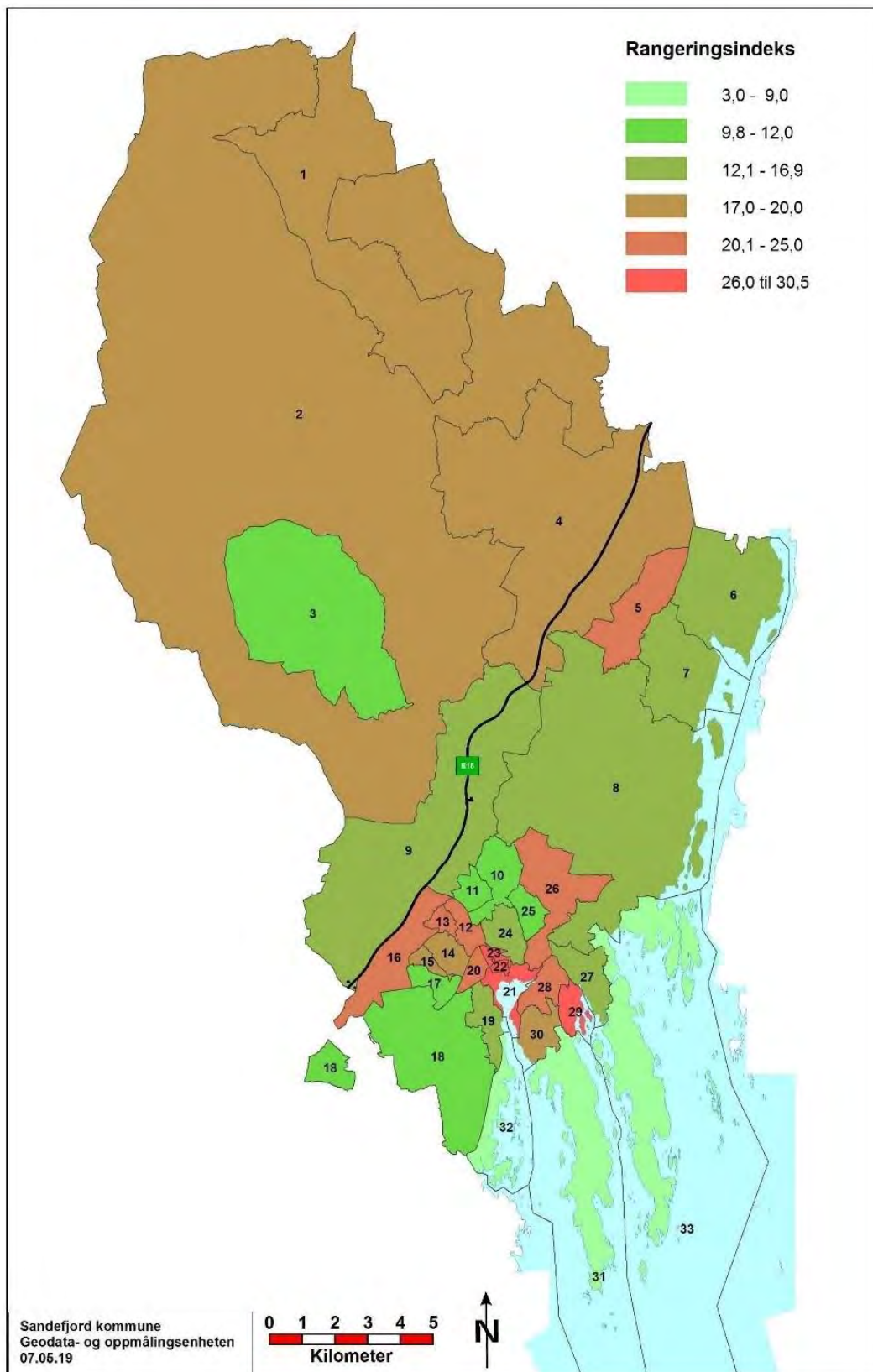
Det er en ganske jevn spredning blant sonene. Soner med indeksverdi 15- 17 ligger omtrent midt på tabellen. Det synes til være et tydelig mønster som avtegner seg: I sentrumssonene i Sandefjord er det større levekårsutfordringer enn i omlandet i kommunen. I gruppen med de 10 sonene med størst levekårsutfordringer, er det rundt sentrum og i tillegg Varden og en akse opp mot Lasken/E18 som utpeker seg.

Tabell 1: Rangering av levekårssoner

Sonenr	Navn	Indeks
23	Rukla	30,5
22	Sentrum	29,8
29	Varden	29,3
21	Indre Fjord	26,6
20	Virik	25,0
12	Mo	24,3
28	Kamfjord	22,6
26	Gokstad-Unneberg	22,4
13	Lasken	21,6
16	Søndre Raet	20,9
5	Stokke	20,4
4	Nordre Raet	19,9
14	Bugården	18,3
1	Andebu-Høyjord	18,1
2	Andebu skoger	18,1
30	Framnes	17,3
15	Krokemoa	17,0
24	Breidablikk	15,3
8	Torp	14,5
7	Var	14,3
27	Gjekstad	13,9
6	Melsom	13,7
19	Hjertnesskogen	13,0
9	Midtre Raet	12,5
25	Hasle	12,0
17	Sørby	11,5
3	Kodal	10,7
10	Hjertås	10,2
18	Marum-Kroken	10,2
11	Mosserød	9,9
33	Lahellefjorden	8,0
31	Vesterøya	6,3
32	Granholmen	3,0

Kartet på neste side viser de ulike sonenes rangering (Figur 41).

Figur 41 Oversikt over levekårszoner etter samleindeksen

Nedenfor studeres de 10 sonene med størst utfordringer nærmere

Sonens rangering i forhold til de 12 indikatorene vises i egne diagram. Dessuten omtales følgende elementer

- Folkemengde, barneandel og boligtype
- Antall indikatorer som rangerer sonen svakt
- Spesielle forhold for sonen

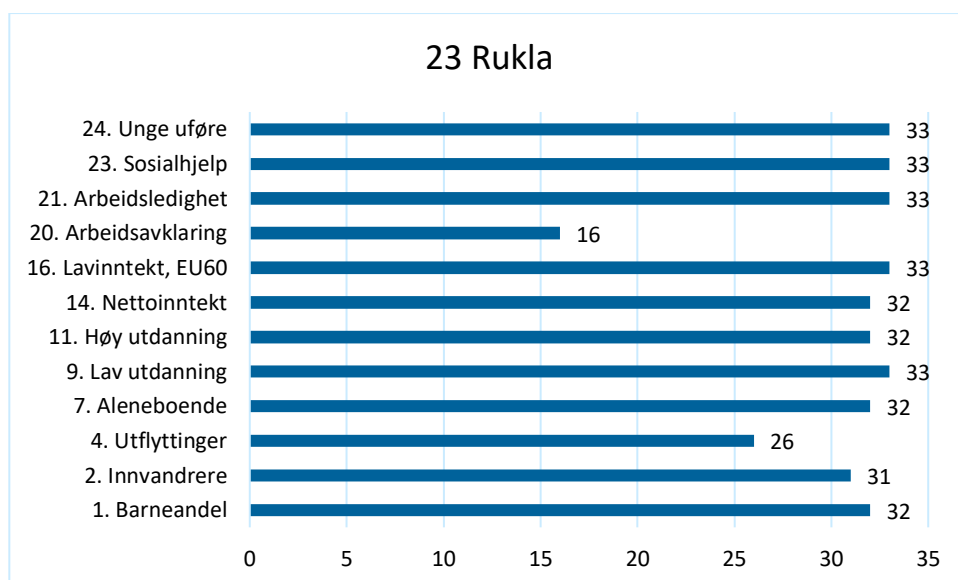
Rangeringen går fra 1 til 33, der 33 betyr at sonen kommer minst gunstig ut på den aktuelle indikatoren i samleindeksen.

Rukla

I Rukla er det 1 398 innbyggere. Sonen kommer høyt ut på nesten alle indikatorene. Sonen er preget av høy andel blokkbebyggelse og nær halvparten av innbyggerne leier boligen.

Sonen har en lav barneandel, noe som ikke er uventet å finne i en sentrumssone. Det er en høy andel med lav utdanning og lav inntekt, kombinert med en høy andel stønadsmottakere.

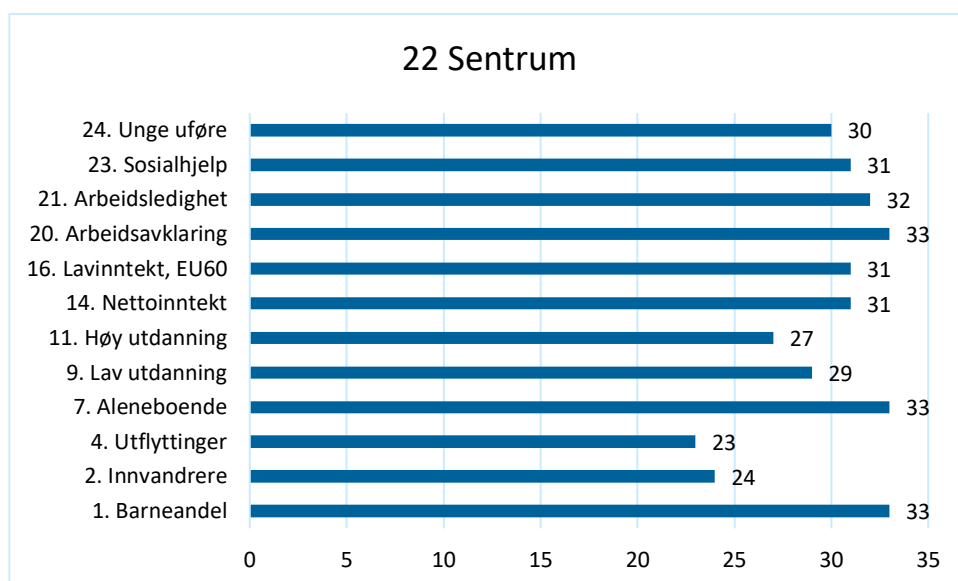
Det må likevel understrekes at mange bor og trives i alle typer bomiljøer. Det er viktig med mangfold, og leiemuligheter for personer som har behov for dette i en livsfase. Likevel kan en opphoping av dette i en sone gi utslag på levekårsstatistikk.

Sentrum

Sentrumssonen har 1 656 innbyggere. Her er det høy befolkningstetthet og blokkbebyggelse. Sonen har en høy andel aleneboende og en lav barneandel.

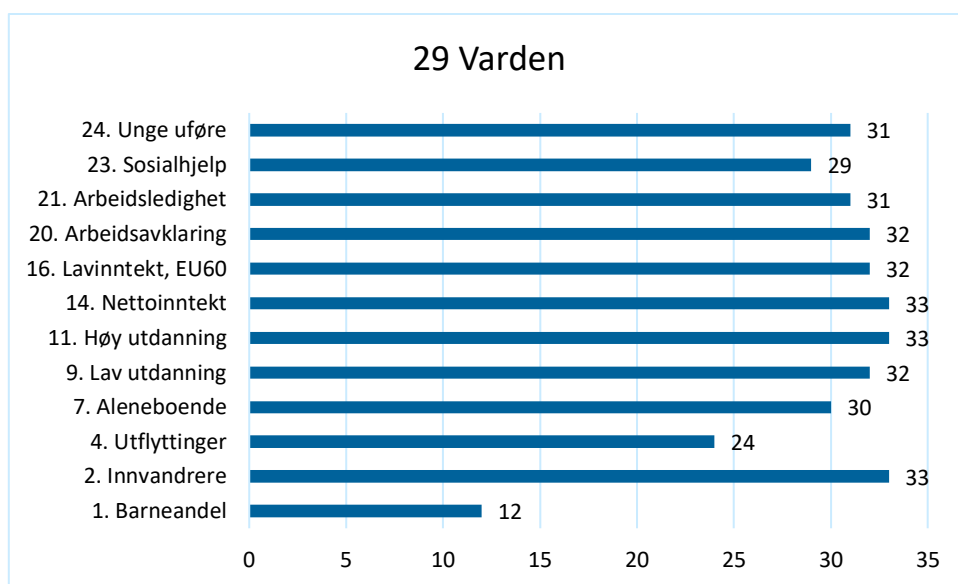
Sonen kommer høyt ut på de fleste indikatorene, men har lavere andel innvandrere enn flere andre soner. Det er også over middels andel utflyttinger, noe som ofte preger sentrumssoner der man har stor mobilitet.

Varden

I Varden er det 1 270 personer. Her er det en høy andel blokkbebyggelse, men i motsetning til sentrumssonene er det en lav andel leide boliger. Her er det også langt flere barn.

Varden er sonen med høyest innvandrersandel. Sonen karakteriseres også av at det er en lav medianinntekt og få med høy utdanning (alder 30 – 39 år). Her er det også en høy andel stønadsmottakere

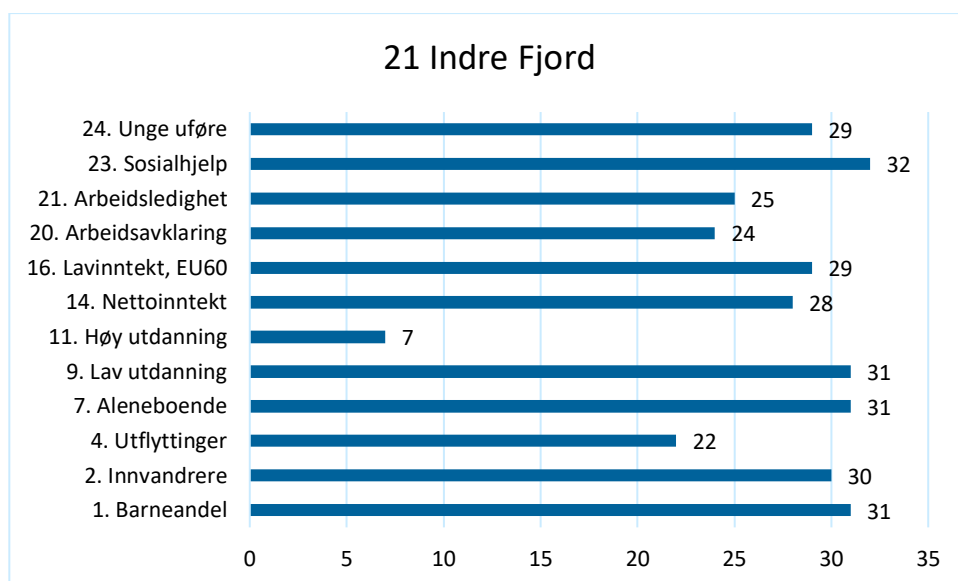

Indre Fjord

Levekårssonen Indre Fjord har 1 757 innbyggere. Her er det en høy andel leide boliger og lav blokkbebyggelse (inntil 3 etasjer). I likhet med de andre sentrumssonene er det en veldig lav barneandel her.

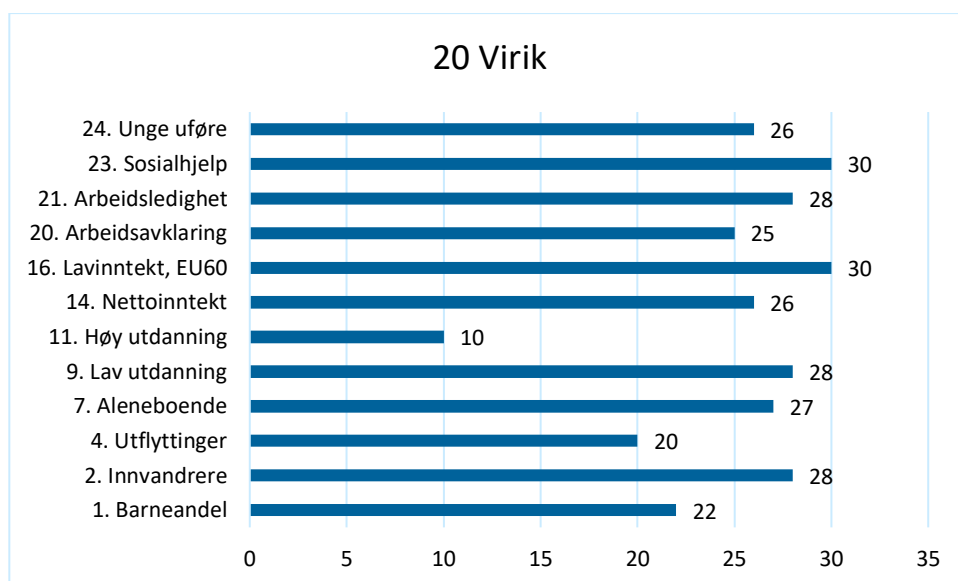
Sonen ligger høyt på 8 av 12 indikatorer. Her er det en høy andel med lav utanning og lav inntekt. Det er også en relativt høy andel stønadsmottakere, men noe lavere arbeidsledighet enn de tre sonene over.

Virik

I levekårssonen Virik er det 1610 personer. I likhet med andre sentrumssoner er det her en høy andel lavblokker og leide boliger. Det er en høy andel aleneboende.

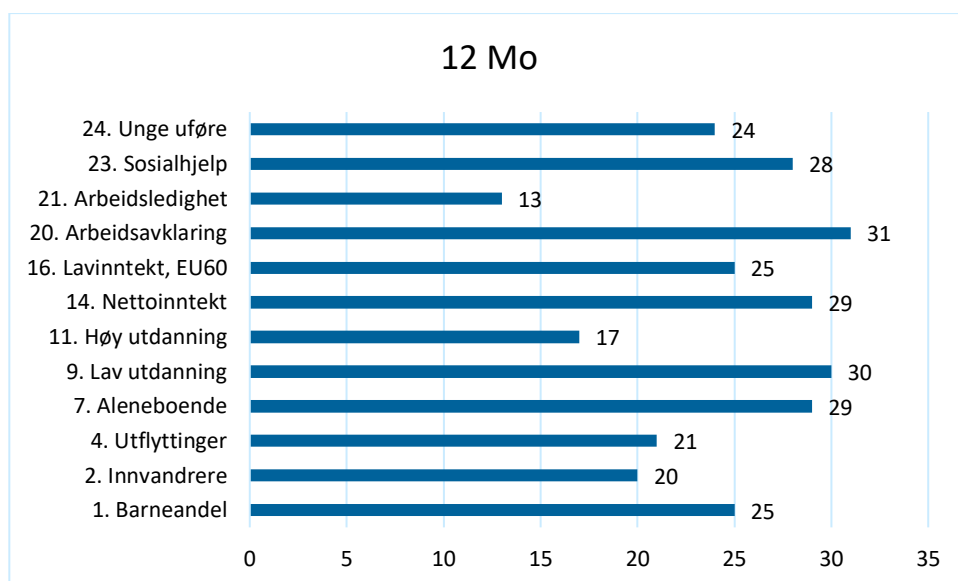
Sonen ligger høyt på 6 av 12 indikatorer. Sonen har en høy andel med høy utdanning, og noe høyere barneandel enn andre soner nær sentrum. Samtidig er det høy andel som regnes som personer i lavinntektshusholdninger (EU-60). Sonen har også en relativt høy andel stønadsmottakere.

Mo

På Mo bor det 1 506 personer. Her er det om lag 24 prosent leide boliger, og bolitypen som dominerer er rekkehus. I Mo er det lav andel registrerte arbeidsledige og sonen er midt på treet når det gjelder andel med høy utdanning.

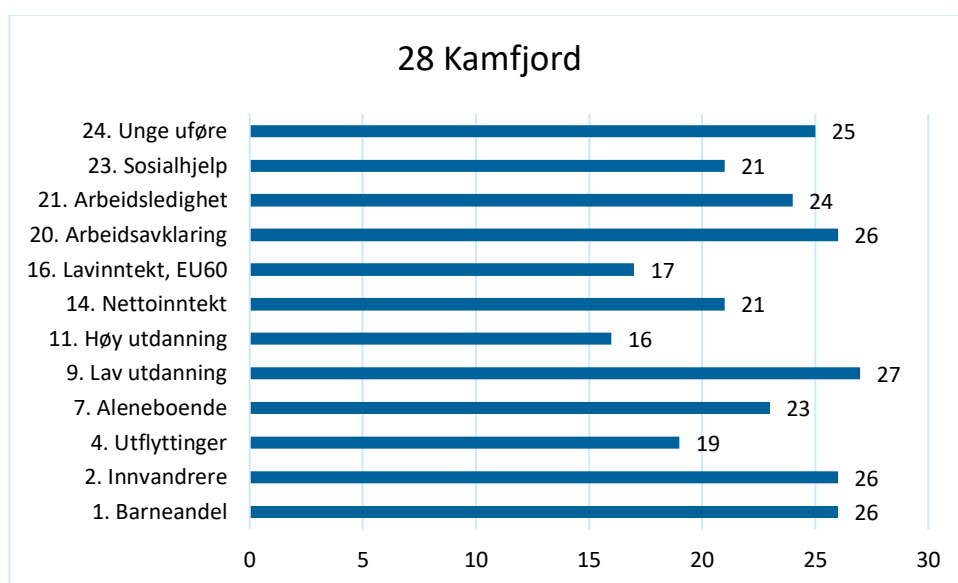
Mo kommer høyt ut på fem av levekårsindikatorene som vi rangerer på. Det er en høy andel aleneboende og personer i alderen 30-39 år med lav utdanning. Medianinntekten er blant de 5 laveste av levekårssonene, og det er en høy andel stønadsmottakere.

Kamfjord

I sonen Kamfjord er det 2 210 personer. Her er det få leide boliger og høy andel eneboliger.

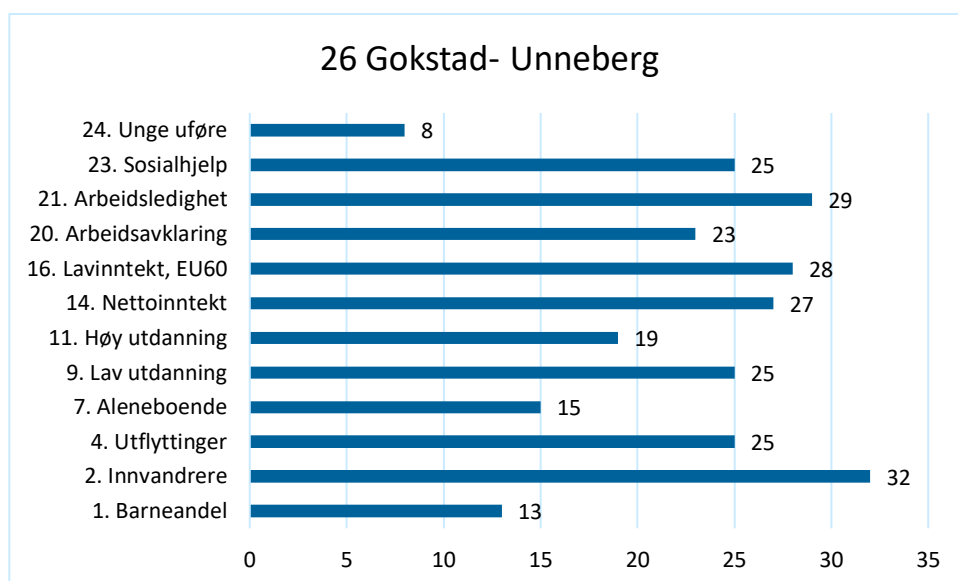
Kamfjord havner blant de 10 sonene med størst levekårsutfordringer. Her er det en høy andel personer med lav utdanning, høy andel med arbeidsavklaringspenger og en høy andel av unge uføre.

Gokstad-Unneberg

I Gokstad-Unneberg er det 1 654 personer. Omtrent halvparten av boligmassen i sonen er leide boliger. Her er det mange lavblokker og rekkehus. Det er et familieområde, med langt høyere barneandel og færre aleneboende enn sentrumssonene.

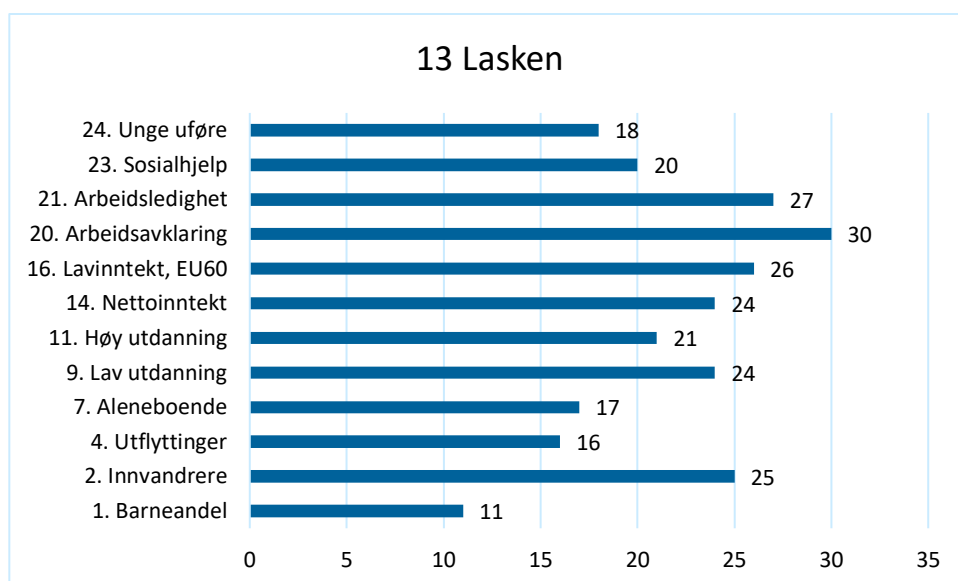
Sonen har en høy innvandrерandel, nest høyest etter Varden. utfordringene i sonen er høy arbeidsledighet og høy andel personer i lavinntektshusholdninger.

Lasken

I sonen Lasken bor det 1 524 personer. Her er det en lav andel leide boliger, mange eneboliger og noen lavblokker. I likhet med soner litt utenfor sentrum er det en ganske høy barneandel og lav andel aleneboende.

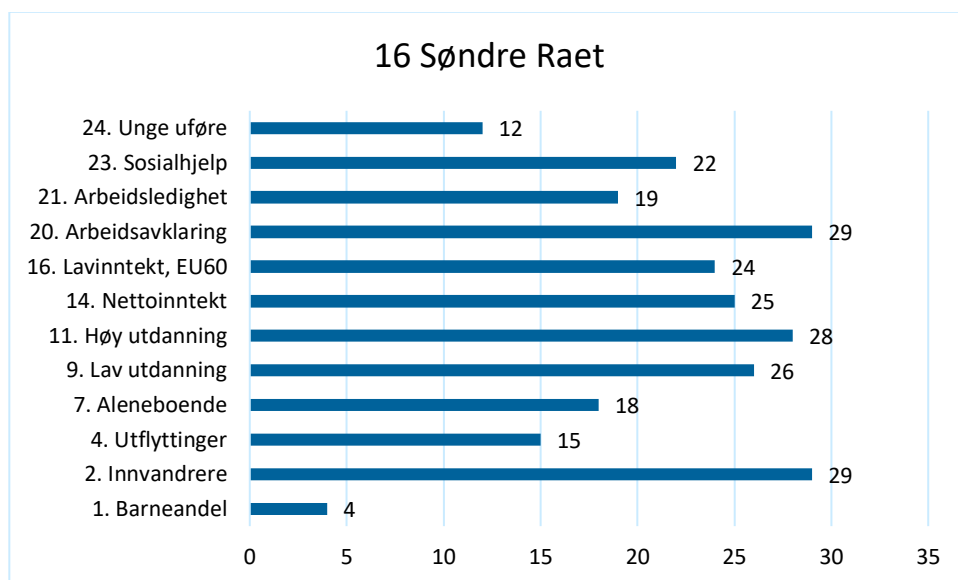
Sonen har en høy andel på arbeidsavklaringspenger og høyere andel arbeidsledige enn de fleste andre sonene. Det er også en del personer i lavinntektshusholdninger.

Søndre Raet

I Søndre Raet er det 1 993 personer. Her er det en høy andel rekkehus og 18 prosent leide boliger. Sonen er blant de med høyest barneandel i Sandefjord.

Sonen kommer spesielt høyt ut på tre indikatorer. Det er høy andel mottakere av arbeidsavklaringspenger og relativt lav andel med høy utdanning (30 – 39 år).

AVSLUTNING

Levekårskartleggingen viser hvordan et utvalg registrerte, statistiske variabler fordeler seg innad i Sandfjord kommune. Den er et viktig kunnskapsgrunnlag for kommunens arbeid med tiltak. Levekårskarteggingen er også et verktøy for å videreutvikle Sandefjord kommune i den retningen man ønsker.

Det er mange gode boområder med mange kvaliteter i Sandefjord kommune. Levekårskartleggingen viser at det er en ulik fordeling av levekårsutfordringer innad i kommunen. Et hovedtrekk er at det er større utfordringer i forhold til levekår i sentrumsnære soner.

Levekårskartleggingen ser på statistiske variabler, med den hensikt å kunne målrette tiltak for å bedre levekår og overordnede samfunns mål. Man har derfor også valgt å rangere sonene. Hvorvidt områdene oppleves som gode eller dårlige boområder avhenger av individuelle preferanser. Områder som omtales å ha større levekårsutfordringer vil gjerne også være preget av et større mangfold og andre kvaliteter som er viktig for innbyggerne.

Kartleggingen er en del av en kunnskapsbase og vil være et godt grunnlag for ytterligere analyse, områdekartlegginger og prioritering av tiltak. Den vil gjøre det lettere å samordne og koordinere tiltak.

Med tilgang til nyere kunnskap, forskning og statistikk er grunnlaget lagt for å kunne gjøre noe med de levekårsutfordringene Sandefjord står ovenfor.

Det tar tid å endre levekår. Levekårskartleggingen kan gjennomføres regelmessig og man vil da få målt utviklingen over tid. Dette er den første levekårskartleggingen som Sandefjord kommune har gjennomført. Gjøres det flere kartlegginger vil man på sikt få et godt sammenligningsgrunnlag, også mellom kommuner.

Noen av levekårsutfordringene i Sandefjord er felles for flere byer. Det er derfor viktig at arbeidet med byutvikling må ha et levekårsperspektiv. Man må arbeide med å skape en positiv utvikling når det gjelder levekår samtidig som man ønsker befolkningsvekst i kommunen. Da gjelder det å evne å se forhold i sammenheng. Man har nå fått ny kunnskap som kan benyttes i koordinering av innsats og tiltak for å minske levekårsutfordringene i Sandefjord kommune.

Telefon: 33 41 60 00 (Sentralbord) **E-post:** post@sandefjord.kommune.no

